

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2020-2023

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Boris Rozsnyó

**Organizovaný zločin vo východnej Ázii a jeho dopad na
bezpečnosť štátu.**

Praha 2023

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jiří Víšek, Ph. D

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2020-2023

BACHELOR THESIS

Boris Rozsnyó

**Organized crime in East Asia and its impact on state
security.**

Prague 2023

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Jiří Víšek, Ph. D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne:

Jméno autorka(y)

Poděkování

Ďakujem vedúcemu mojej bakalárskej práce Mgr. Jiřímu Viškovi, Ph.D. a Mgr. Janě Neusarové, Ph.D. za ústretovosť a podporu pri jej tvorbe. Ďalej by som sa rád poďakoval učiteľom a profesorom z Univerzity Jána Ámosa Komenského v Prahe za ich rady a znalosti z oblasti medzinárodných vzťahov. Ďalej profesorom a učiteľom z Masarykovej Univerzity v Brne za ich znalosti z oblasti Ázijskej histórie a kultúry, bez ktorých by táto práca nevznikla.

Anotace

Práca sa zaoberá organizovaným zločinom vo východnej Ázii prostredníctvom analýzy najväčších zločineckých organizácií a to konkrétne Japonskej *Yakuzy* a Čínskych triád. Zameriava sa na vplyv jednotlivých organizácií na bezpečnostné aspekty štátu vrátane politiky, ekonomiky, verejného blaha a skúma dopad a účinnosť legislatívnych opatrení a sociologických zmien v štáte v dôsledku prítomnosti známej zločineckej organizácie. Obsahom práce je analýza historického pôvodu jednotlivých zločineckých organizácií a následný podrobný rozbor ich pôsobenia na území štátu v ktorom sa nachádzajú.

Kľúčová slova: *Yakuza*, zločin, mafia, Čína, Japonsko, Ázia,

Annotation

The work deals with organized crime in East Asia through the analysis of the largest criminal organizations, namely the Japanese Yakuza and the Chinese Triads. It focuses on the influence of individual organizations on the security aspects of the state, including politics, economy, public welfare, and examines the impact and effectiveness of legislative measures and sociological changes in the state due to the presence of a known criminal organization. The content of the work is an analysis of the historical origin of individual criminal organizations and a subsequent detailed analysis of their activities on the territory of the state in which they are located.

Keywords: Yakuza, Crime, Mafia, China, Japan, Asia

ÚVOD.....	9
1 ORGANIZOVANÝ ZLOČIN.....	11
1.1 Organizovaný zločin a jeho štruktúra.....	11
1.2 Syndikáty a Analýza organizovaného zločinu.....	13
1.3 Medzinárodný organizovaný zločin a terorizmus.....	14
2 ČÍNSKE TRIÁDY	15
2.1 Banghui, Hui a história Čínskych triád.....	15
2.1.1 Spoločenstvo nebies a zeme (Tiandihui).....	16
2.1.2 Zelený Gang (Qingbang).....	17
2.1.3 Rudý / Červený gang (Gelaohui)	18
2.2 Triády po páde dynastie Qing.....	19
2.3 Socio-ekonomické zmeny po páde dynastie Qing.....	19
2.4 Zločinecké organizácie v Číne počas komunistickej vlády	21
2.5 Guanxi.....	22
2.6 Čierna Mafía	22
2.7 Rudá mafia.....	23
3 JAPONSKÁ YAKUZA.....	25
3.1 Japonský organizovaný zločin.....	25
3.2 História a pôvod.....	26
3.2.1 Hráčske skupiny Bakuto.....	27
3.2.2 Obchodníci Tekyia.....	28
3.3 Yakuza vo vojnovom období.....	29
3.4 Yakuza v povojnovom Japonsku.....	31
4 BEZPEČNOSTNE PRÁVNE ASPEKTY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V ÁZII.....	33
4.1 Organizovaný zločin v Japonsku a príslušné zákony.....	33
4.2 Organizovaný zločin v Číne a príslušné zákony.....	37
4.3 Čínske proti zločinecké kampane.....	37
4.4 Zákonné vymedzenie medzinárodného organizovaného zločinu.....	39
5 BOJ PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU V PRAXI.....	40

5.1	Prečo stúpa zločinost' v Číne ?.....	40
5.2	Vplyv Yakuzy na štát.....	42
	ZÁVĚR	45
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	48
	SEZNAM ZKRATEK	51
	SEZNAM PŘÍLOH.....	52

ÚVOD

Organizovaný zločin predstavuje vážnu hrozbu nie len pre štát a jeho suverenitu, ale taktiež aj hrozbu politickú, ekonomickú a bezpečnostnú pre krajiny po celom svete. Hlavným cieľom organizovaného zločinu je dosiahnutie najväčšieho zisku finančného alebo mocenského prostredníctvom vynaloženia minimálnej snahy alebo nákladov. Zločinecké organizácie využívajú všetky dostupné možnosti na nezákonné seba obohacovanie ako sú pranie špinavých peňazí, korupciu, bankové podvody, lúpeže, ale aj formy jemného násilia ako zastrašovanie, prenasledovanie a nátlak.

Autor si pre svoju prácu zvolil tému organizovaný zločin a jeho dopad na bezpečnosť štátu. Cieľom práce je prostredníctvom analýzy mnohých prameňov a zdrojov v anglickom, čínskom, japonskom a českom jazyku preskúmať rôzne faktory a okolnosti ktoré prispievajú k stále zvyšujúcej sa hrozbe organizovaného zločinu a aký majú zločinecké organizácie vplyv na štát, jeho bezpečnosť, ekonomiku a politiku. Zároveň je cieľom práce porovnať skutočnú funkčnosť legislatívnych opatrení oproti ich pôvodnému zámeru.

Hlavné písomné pramene použité v práci pozostávajú nie len z odborných publikácií, ktoré sa tematikou zaoberajú, ale aj z internetových článkov a konkrétnych zákonov. Motivácia k voľbe témy bola ovplyvnená dlhoročným akademickým štúdiom Ázijskej kultúry a osobným záujmom autora o organizovaný zločin vo svete. Organizovaný zločin vo východnej má v Ázii mnoho ročnú históriu, ktorá je mnoho krát zahalená v legendách a príbehoch, ktorých saturovaný pôvod je značne odlišný od reality. Je teda nevyhnutné analyzovať písomnosti a udalosti v histórii, ktoré dokážu poskytnúť objektívny pohľad na vznik organizovaných zločineckých skupín.

Prvá kapitola je venovaná organizovanému zločinu vo všeobecnom pojatí a slúži ako nevyhnutný základ pre pochopenie podstaty organizovaných skupín vo svete. V tejto kapitole sa autor zameriava na predstavenie a vysvetlenie pojmu samotného ako aj štruktúry organizácií.

Druhá kapitola sa zaoberá vznikom organizovaného zločinu v Číne. V tejto kapitole sú opísané historické súvislosti vzniku organizácií v krajine počas vlády dynastie *Qing*. Nachádzajú sa tu informácie o jednotlivých kmeňových organizáciách, bez ktorých by história krajiny bola značne odlišná, rovnako ako aj moderné organizácie, ktoré

fungujú vo svete do dnes.

Tretia kapitola má za úlohu vysvetliť vznik a vývoj Japonskej zločineckej organizácie *Yakuza*. Hlavná časť je venovaná historickým súvislostiam, bez ktorých by nebolo možné vysvetliť, akým spôsobom je v dnešnej dobe *Yakuza* braná a prečo sa jej členovia neboja otvorene vystupovať na verejnosti.

Cieľom štvrtej kapitoly, ktorá spolu s piatou tvorí jadro celej práce, je zaoberať sa bezpečnostne právnymi aspektami a opatreniami, ktoré bolo zo strany vlády a úradov nutné v jednotlivých krajinách prijať. Kapitola má za cieľ rozobrať jednotlivé zákony v príslušných krajinách, ktoré majú bojovať s organizovaným zločinom a vysvetliť dôvod ich implementácie do justičného systému.

V piatej kapitole autor rozoberá aký dopad majú v skutočnosti implementované zákony na organizovaný zločin a akým spôsobom sa jednotlivé organizácie bránia voči ich presadzovaniu štátnymi zložkami.

Záver predstavuje zhrňujúci pohľad autora na problematiku prijímania legislatívnych opatrení, dopad organizovaného zločinu na spoločnosť, ekonomiku a politiku spolu finálnym zhodnotením prístupu jednotlivých štátov k domácejmu organizovanému zločinu.

1 ORGANIZOVANÝ ZLOČIN

1.1 ORGANIZOVANÝ ZLOČIN A JEHO ŠTRUKTÚRA

Organizovaný zločin je zo všeobecnej stránky braný ako fenomén, ktorý sa vyznačuje určitými špecifickými vlastnosťami. Z tohoto dôvodu je mnoho krát veľmi zložité aj prijímanie legislatívnych opatrení, ktoré by proti organizovanej kriminalite bojovali. Jedným z cieľov organizovaného zločinu je dosiahnutie maximálneho zisku pri vynaložení minimálnych nákladov. Nejde len o zisk v materiálnej alebo finančnej podobe, ale napríklad aj o zisk v podobe možného spoločenského postavenia. Politický vplyv, ktorý môže zabezpečiť výhody pre trestnú činnosť alebo prístup k dôležitým informáciám, môže byť lukratívny cieľ pre zločinecké organizácie.

Riziká spojené s organizovaným zločinom môžu značne ovplyvniť vývoj štátu ako aj sociálne pomery jeho obyvateľov. Nemožno však vymedziť sféru organizovaného zločinu na jeden konkrétny štát, ale na celosvetové zoskupenie štátov keďže zločin v jednom štáte priamo alebo nepriamo ovplyvňuje aj štáty okolité, mnohokrát aj tie vzdialené.

Organizovaný zločin teda môžeme chápať ako cielené zoskupenie ľudí, ktoré sa zameriava na konkrétnu trestnú činnosť alebo činnosti. Takéto zoskupenie pracuje s organizovanou hierarchickou štruktúrou, ktorá môže siahať na vysokopostavené miesta alebo byť nenápadná. Trestná činnosť môže byť vykonávaná aj za účelom ekonomickým, kedy ide organizácii o kontrolu nad jednou konkrétnou časťou trhu, pričom zamedzuje ostatným aktérom v medzinárodnom obchode, aby na trh vstúpili.

S tým sa spája aj schopnosť byť vždy schopný prispôbovať sa premenlivosti situácie, ktorá môže nastať skrz proti zločineckú snahu poriadkových zložiek štátu.

Organizovaný zločin je teda možné brať ako bezpečnostnú hrozbu pre štát a jeho subjekty, rovnako ako aj pre medzinárodné zoskupenie štátov a celosvetový voľný trh.¹

¹Polície České republiky. Co je organizovaný zločin. [online]. 2016. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

Podľa zákona Č. 40/2009 Zb., Trestného zákonníku „V § 129 je organizovaná zločinecká skupina definovaná ako spoločenstvo najmenej troch trestne zodpovedných osôb s vnútornou organizačnou štruktúrou, s rozdelením funkcií a del'bou činností, ktorá je zameraná na sústavné páchanie úmyselnej trestnej činnosti“.²

Presný pojem organizovaný zločin ako taký, bol pravdepodobne prvý krát použitý v roku 1896 v ročenke *New York Society for the Prevention of Crime*, v ktorej bol spojovaný so skupinami zameriavajúcimi sa na prevádzku hazardu a prostitúcie. Takéto prevádzky mali mať ochranu od skorumpovaných verejných činiteľov, ktorý podniky chránili pred neželanou pozornosťou zo strany policajných zložiek. Počas Americkej prohibície alkoholu v rokoch 1920 až 1933 sa tento pojem dostal do povedomia občanov hlavne v súvislosti s nelegálnou činnosťou zameranou na pašovanie alkoholu, vydieranie, drogovú činnosť a falšovanie dokumentov. Po odhalení takýchto organizácii však bolo zistené aj to, že ich štruktúra nie je tak špecializovaná, ako sa na prvý pohľad zdalo. Členovia neboli profesionálni kriminálni, ale ich profesie sa líšili a patrili sem aj doktori, právnici, politici a skorumpovaný verejný činitelia, ktorý viedli navonok normálny život s vlastnou rodinou.³

Nesmie sa však zabúdať aj na to, že skutočný rozmer takýchto organizácii je mnoho krát neznámy. Veľkosť a štruktúra je faktor, ktorý je známy iba z podložených informácii, ktoré boli získané prostredníctvom dôkazov a úspešných akcií policajných zložiek. Mnoho prípadov zločinu je nezistených, a z tých, ktoré sú zistené, je mnoho, ktoré nie sú nahlásené na príslušné orgány. Môžeme teda konštatovať, že štatistiky a dôkazy, ktoré sú o organizovanom zločine známe, nemusia byť úplne presné nakoľko vychádzajú zo zistenej a nie nezistenej trestnej činnosti.⁴

Existuje značné množstvo podkladov o tom, že organizované zločinecké skupiny sa orientujú na špecifickú trestnú činnosť. Táto špecifickosť však nevyplýva

²Policie České republiky. Co je organizovaný zločin. [online]. 2016. [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

³PAOLI, L. (ed.) (2014). *The Oxford Handbook of Organized Crime*. New York, NY: Oxford University Press. ISBN: 9780199730445 s. 15.-17.

⁴ALBANESE, Jay S. (2014). *Organized Crime, Seventh Edition: From the Mob to Transnational Organized Crime*. Anderson. ISBN. 9780323296069 s. 12.-13.

z jednoduchej voľby, ale na opak vyplýva z okolností ako sú lokálny trh, verejný dopyt a iné. Nie je bežné, že by si zločinecké skupiny sami vytvárali možnosti pre rozvoj skrz zastrážovanie alebo vydieranie. Je však bežné, aby sa takéto skupiny prispôbili okolnostiam a využili už existujúce diery v zákone alebo dopyt pre kontrolované látky, kradnutý tovar a nelegálne hazardovanie. Značná pozornosť musí teda byť venovaná tomu ako špecifické typy zločinu formujú jednotlivé zločinecké organizácie.⁵

Kolumbijské Kartely môžeme použiť ako dobrý príklad. Vzhľadom na históriu a kultúru krajiny je pestovanie koky pre obyvateľov takmer spirituálna záležitosť. Koka je jednou z hlavných prísad pri výrobe kokaínu okolo výroby a distribúcie, ktorého sa vyformovali jedny z najmocnejších zločineckých organizácií.⁶

1.2 SYNDIKÁTY A ANALÝZA ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

V rámci organizovaného zločinu nefigurujú Syndikáty ako napríklad Mafia priamo ako synonymum k pojmu. Mafia môže byť kategorizovaná ako jedna z mnohých častí toho, čo poznáme pod pojmom organizovaný zločin. Približne od roku 1960 môžeme rozdeliť štúdie o Mafii do dvoch myšlienkových smerov. A teda do smeru tradičného a do smeru moderného. Tradičný smer analyzuje Mafiu z hľadiska jej organizácie a subkultúry a to za použitia kriminológie a sociológie. Tento prístup bol použitý pri mnohých dielach, v ktorých bola analyzovaná Talianska mafia v Spojených Štátoch Amerických známa všeobecne ako “*La Cosa Nostra*”. Tento smer sa stal základom pre štúdie, ktoré slúžili ako podklad pre *Omnibus Criminal Control Act* v roku 1968, ktorý mal poskytnúť nové možnosti proti zločineckej aktivite. Používanie tradičnej kriminológie a sociológie proti organizovanému zločinu v podobe Mafie sa však nakoniec nepreukázalo byť tak efektívne ako bolo predpokladané. Dôkazy, ktoré boli postupom času zozbierané a následné stíhanie členov *La Cosa Nostra* ukázali, že organizácia nie je tak úzko prepojená a nejedná sa teda o všemocný národný zločinecký syndikát, za ktorý

⁵ALBANESE, Jay S. (2014). *Organized Crime, Seventh Edition: From the Mob to Transnational Organized Crime*. Anderson. ISBN. 9780323296069 s. 13.-14.

⁶PAOLI, L. (ed.) (2014). *The Oxford Handbook of Organized Crime*. New York, NY: Oxford University Press. ISBN: 9780199730445. S. 366.-167.

ju mnoho ľudí malo.

Od roku 1980 sa teda štúdie Mafie a organizovaného zločinu zameriavajú na primárne ekonomickú dimenziu pôsobenia na domácom a zahraničnom trhu skrz analýzu procesu, ktorý nie je až tak odlišný od normálneho firemného rozvoja.⁷

Takéto rozdelenie môže byť podľa Paoliho⁸ brané ako dichotómia kto a čo. Rozdiel medzi tým kto pácha trestný čin a čo tento trestný čin obnáša. Alebo teda definícia organizovaného zločinu by mala byť limitovaná primárne na zločinné aktivity a nie na jednotlivé časti organizácie, jej členov, alebo organizáciu ako takú. Organizovaný zločin sa v modernom pojatí stáva synonymom pre nelegálne podniky, ktorých hlavnou trestnou činnosťou je získavanie zdrojov pre následný rozvoj podniku prostredníctvom vydierania, úplatkov, obchodovania so zakázanými látkami a mnoho ďalšieho.

1.3 MEDZINÁRODNÝ ORGANIZOVANÝ ZLOČIN A TERORIZMUS

Čoraz väčšie prepojenie môžeme pozorovať u medzinárodného organizovaného zločinu a u terorizmu. V poslednej dobe sa objavuje stále viac prípadov, kedy sa vyšetrovanie organizovaného zločinu zmenilo na vyšetrovanie teroristickej skupiny po tom, ako bol zisk z trestnej činnosti vysledovaný k teroristickým organizáciám. Termín “narkoterorizmus” bol občas používaný v súvislosti s drogami a organizovaným zločinom a to hlavne v spojení s krajinami Južnej Ameriky ako sú Bolívia alebo Ekvádor. Nejde však o výrobcov drog, ktorý sú zároveň teroristi, ale o drogové organizácie ako napríklad Medelinský Kartel v Kolumbii, ktorý svoju moc používal k zastrašovaniu a ovládaniu štátu. Počas najaktívnejších rokov Medelinského kartelu bolo zavraždených viac ako štyri sto verejných činiteľov, politikov, príslušníkov polície a členov iných organizácií. Po útokoch v Spojených Štátoch Amerických 11. Septembra 2001 dosiahol narkoterorizmus

⁷Wang, Peng (2017). *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection* (Clarendon Studies in Criminology). Oxford University Press. ISBN: 9780198758402 s. 24.

⁸PAOLI, L. (ed.) (2014). *The Oxford Handbook of Organized Crime*. New York, NY: Oxford University Press. ISBN: 9780199730445 s. 33.-35.

obnovený záujem zo strany politikov v súvislosti s financovaním teroristických skupín prostredníctvom organizovanej zločineckej činnosti. Zistilo sa, že skupina, ktorá pašovala pseudoefedrin z Kanady do Spojených Štátov Amerických, bola tvorená prevažne mužmi zo stredného východu a zisk z predaja išiel teroristickým skupinám v Libanone v Jemene.⁹

2 ČÍNSKE TRIÁDY

2.1 BANGHUI, HUI A HISTÓRIA ČÍNSKYCH TRIÁD.

Tiandihui (天地會) alebo mnohokrát nazývané aj spoločenstvo nebies a zeme je označenie, ktoré sa používa pre jedného z koreňových predchodcov Čínskych triád a jednej z troch veľkých organizácií v dobe dynastie *Qing*. Tento pojem a jeho význam bol do značnej miery poznamenaný udalosťami za posledných dve sto rokov. Pravý pôvod je však rozporuplný vzhľadom na to, že neexistujú presné doložené písomné pramene, ktoré by toto spoločenstvo popisali. Išlo prevažne o utajovanú sektu alebo viacero menších *Hui* (會) odnoží pôvodného zoskupenia *Banghui* (幫會), ktoré sa sformovalo ako odpoveď na zlú demografickú a ekonomickú situáciu v neskorom osemnástom storočí.

Počas dynastie *Qing* v rokoch 1644 až 1911 boli ako *Hui* označované nelegálne spoločenstvá charakterizované rituálnosťou, v niektorých prípadoch až formou krvnej prísahy, ktoré spojovali ľudí z prevažne chudých pomerov alebo ľudí, ktorí sa pohybovali na samom kraji spoločnosti. Hlavný dôvod pre takúto organizovanosť mohli byť pomery v krajine, organizácia za cieľom vzájomnej bezpečnosti, alebo iné ciele, ktoré spojovali ľudí. *Hui* mohli v niektorých prípadoch byť založené preto, aby sprostredkúvali pre zákona dodržiavajúcu verejnosť rôzne zábavy a akcie. Takéto spoločenstvá teda nemožno brať ako striktné zločinecké nakoľko ich úloha bola primárne spojiť obyvateľstvo za spoločný cieľ.

⁹ALBANESE, Jay S. (2014). *Organized Crime, Seventh Edition: From the Mob to Transnational Organized Crime*. Anderson. ISBN. 9780323296069 s. 240-241.

Ciele, ktoré však *Hui* reprezentovali, a tie, ktoré v mnohých prípadoch dosiahli, sa diametrálne odlišovali. Mnoho členov, ktorý sa pôvodne spojili za jedným cieľom, zistilo, že boli mobilizovaný za cieľom značne odlišným.¹⁰

Medzi tajné spoločenstvá dynastie *Qing* však nepatrí len *Tiandhui*. Pôvod Čínskeho organizovaného zločinu môžeme sledovať podľa Wanga¹¹ k činom *Banghui* (幫會), spoločenstva ktorého stavba bola podobná cisárskej rodine. Podobnosť *Bang* (幫) k cisárskej rodine však končí pri jej stavbe, keďže nešlo o systém postavený na rodinnosti, ale na vzťahu majster-študent. *Hui* boli nelegálne bratstvá postavené na vzájomnom rešpekte a *Banghui* bolo výsledné spojenie týchto dvoch pojmov.

V dobe dynastie *Qing* boli tri najväčšie *Hui*, ktorými boli *Tiandihui* (spoločenstvo nebies a zeme), *Qingbang* (taktiež známa Zelený gang) a *Gelaohui* (Rudý alebo Červený gang). Tieto *Banghui* mali nesmierny dopad na spoločnosť a organizačnú štruktúru Čínskej populácie ako takej.¹²

2.1.1 SPOLOČENSTVO NEBIES A ZEME (TIANDIHUI)

Mnoho krát braná ako hlavná vetva *Banghui* bolo zoskupenie, ktoré vzniklo pôvodne za cieľom zvrhnúť dynastiu *Qing* a obnoviť *Ming*. Neskôr sa však ciele toho zoskupenia zmenili a stala sa z neho čisto zločinecká organizácia, ktorej zámer bol primárne ekonomický. Najpravdepodobnejšia teória bola, že zoskupenie vzniklo pod vedením budhistického mnícha menom *Zhang Daozong*.

Vzhľadom na nelegálny charakter tejto organizácie bola často nútená vystupovať pod mnohými menami ako napríklad *Sanhehui* (Triády) alebo *Xiaodaohui* (Spoločenstvo malého meča). Hlavný dôvod prečo bol cieľ organizácie zmenený z politického na kriminálny je podľa všetkého fakt, že verbovanie členov nebolo žiadnym spôsobom

¹⁰MURRAY, Dian H.; Baoqi, Qin. (1994). The Origins of the Tiandihui: The Chinese Triads in Legend and History. Stanford University Press. 9780804766104 s. 7-8.

¹¹Wang, Peng (2017). The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection (Clarendon Studies in Criminology). Oxford University Press. ISBN: 9780198758402 s.25.-28.

regulované. Do spoločenstva mohol vstúpiť prakticky ktokoľvek a to dalo v kombinácii so zlou ekonomickou situáciou v krajine za nárast náboru členov bez domova, hmotného zázemia alebo členov, ktorých hlavným cieľom bolo použiť zoskupenie pre svoje vlastné ciele. Toto spôsobilo, že sa z pôvodne radikálnej politickej skupiny stala jedna z najmocnejších zločineckých organizácií svojej doby, ktorej zločinné aktivity zahrňovali obchodovanie s bielym mäsom, pašovanie, vydieranie a výpalné.¹³

2.1.2 ZELENÝ GANG (*QINGBANG*)

Jedná sa o organizáciu, ktorá pravdepodobne vznikla z patriarchálnej sekty Luo. Zelený Gang vykazoval znaky svetskej sekty. Z tohoto je možné vyvodiť, že organizácia nebola len čisto bratstvo ako v iných prípadoch, ale išlo aj o udržiavanie náboženskej viery, ktorá tu mala pevné dominantné postavenie. Sekta Luo bola založená na začiatku šestnásteho storočia mníchom Luo *Mengqing*, v meste *Jimo*, v provincii *Shandong*. Jej reputáciu medzi pocestnými si získala práve prostredníctvom budovania chrámov, ktoré slúžili primárne ako náborové miesta pre nových členov, ale zastávali aj funkciu azylových úkrytov pre občanov, ktorý kritizovali cisársku rodinu, nočľahu pre pocestných a modlitebných miest. Práve kvôli poskytovaniu ochrany pred cisárskou rodinou bola sekta Luo označená ako nežiadúca a na rozkaz cisára *Quanlonga* boli jej chrámy vypálené.

Toto bolo odôvodnené ako opatrenie, ktoré malo zlepšiť stabilitu a odstrániť radikálne elementy v zemi. Z dôvodu perzekúcie a vypaľovania chrámov bola sekta nútená vytvoriť takzvané “plávajúce chrámy”. Tieto miesta, ktoré slúžili pôvodnému účelu avšak museli zostať v tajnosti. Obdobie plávajúcich chrámov je označované ako prechodné, od zoskupenia čisto teologického na zoskupenie, ktoré sa viac podobá tajnej spoločnosti (*Banghui*). Transformácia bola zavŕšená do modernej podoby koncom devätnásteho storočia, keď bola organizácia premenovaná na *Qingbang* (Zelený gang).

¹³MURRAY, Dian H.; Baoqi, Qin. (1994). The Origins of the Tiandihui: The Chinese Triads in Legend and History. Stanford University Press. 9780804766104 s.16.-22.

Hlavným zdrojom príjmu tejto organizácie bol nelegálny hazard, pašovanie a vyberanie dlhov.¹⁴

2.1.3 RUDÝ / ČERVENÝ GANG (*GELAOHUI*)

Pôvod *Gelaohui* je najviac spochybňovaný a historici sa nemôžu zhodnúť na jednej variante. Namiesto toho existuje variant viac, tie sa však zhodujú len v jednom a teda v tom, že išlo o organizáciu, ktorá bola podobne ako *Tiandihui* vytvorená za cieľom zvrhnúť dynastiu *Qing*. Najpravdepodobnejšia verzia však tvrdí, že organizácia vznikla spojením *Guoluhui*, Sichuanského odvetvia spoločenstva nebies a zeme a sekty bieleho lotosu. Toto tvrdenie je všeobecne akademicky najviac prijímané.

Lodná doprava na rieke *Yangtze* si vyžadovala v tomto období vlády cisára *Jiaqinga* a *Daoguang* v rokoch 1795 až 1850 veľké úsilie. Nenapomáhal tomu ani fakt, že rôzne časti povodia rieky si vyžadovali rôznu pracovnú silu. Námorníci, ktorý túto rieku splavovali si teda vytvorili zoskupenie, ktoré im garantovalo vzájomnú pomoc a základné životné zázemie. Nepriaznivé ekonomické okolnosti a ťažké životné podmienky zapríčinené prírodnými pohromami zvýšili percento nezamestnaných námorníkov, ktorý sa buď to pridali ku *Guoluhui* alebo sa z nich stali žobráci. Nová organizácia pod názvom červený gang bola teda vytvorená spojením *Guoluhui* a odnože spoločenstva nebies a zeme pod názvom *Qunghianjiao*. Zoskupenie si časom vyslúžilo reputáciu mocnej organizácie, ktorej členovia neskôr tvorili väčšinovú časť armády *Xiang* a stala sa hlavnou silou pri potlačení *Taipingského* roľníckeho povstania.¹⁵

¹⁴Wang, Peng (2017). *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection* (Clarendon Studies in Criminology). Oxford University Press. ISBN: 9780198758402 s.27-28.

¹⁵Wang, Peng (2017). *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection* (Clarendon Studies in Criminology). Oxford University Press. ISBN: 9780198758402 s. 28.-29.

2.2 TRIÁDY PO PÁDE DYNASTIE QING

10. Októbra roku 1911 bola po viac ako 250 rokoch zvrhnutá dynastia Qing, ktorej koniec znamenal nastolenie republiky v Číne. Mnoho členov triád, ktorých pôvodným zámerom bolo zvrhnutie dynastie sa už dávno preorientovali na “viac lukratívnu” zločineckú ideológiu. Pojem Triády začal v tomto období nadobúdať na známosti a členovia jednotlivých organizácii sa mnoho krát až patrioticky hlásili k tomuto názvu, ktorého význam vo voľnom preklade znamená jednota troch, základné elementy existencie alebo nebesá, zem a ľudskosť.

Začiatkom dvadsiatych rokov dvadsiateho storočia sa prehlasovalo za členov Triád v Hong Kongu viac ako 160 tisíc členov rozložených do zhruba 50 frakcii. V dnešnej dobe existuje z tohoto počtu približne 14 frakcii, z ktorých sú *Sun Yee On*, *Wo Shing Wo* a *14k* najznámejšie a najmocnejšie. Podobne ako v Hong Kongu tak aj v ostatných mestách a provinciách vzrástol počet nových organizácii. Na Taiwane sa zorganizovali skupiny, ktoré boli v mnohom väčšie a lepšie ako v Číne. Išlo o potomkov nasledovníkov *Chiang Kai-Sheka*, ktorý ho nasledovali na Taiwan v roku 1949. Medzi ne patrí napríklad *Bamboo United*, *The Four Seas* a *Celestial Alliance*.

V dnešnej dobe sú však tieto skupiny značne menšie a pozostávajú z približne 20 - 50 členov a sú známe ako *Jiaotou*. Aj napriek tomu, že zločinecké organizácie, ktoré sídlia na zvyšnom území Číny nie sú rovnako veľké ako Hong Kongské Triády, majú dostatok členov a sú z hľadiska Čínskych orgánov považované za problém, ktorý sa nesmie ignorovať.¹⁶

2.3 SOCIO-EKONOMICKÉ ZMENY PO PÁDE DYNASTIE QING

Po založení republiky bola Čínska socio-ekonomická situácia na bode mrazu. Bolo to obdobie, ktoré pretváralo Čínu od základov, čo malo dopad na životné podmienky občanov. Rozbroje v krajine ako napríklad Čínsko-Japonská vojna 1937 až 1945 a občianska vojna medzi Komunistickou stranou a *Kuomitangom* nechali krajinu v stave,

¹⁶PAOLI, L. (ed.) (2014). The Oxford Handbook of Organized Crime. New York, NY: Oxford University Press. ISBN: 9780199730445 s. 222.-223.

kedy bolo pre zločinecké organizácie relatívne jednoduché získať vplyvné postavenie. Organizácie *Banghui* boli v tomto období obzvlášť úspešné. Kooperácia medzi zločineckými organizáciami a vojvodcami bola veľmi úzka. Rovnako sieť kontaktov a známostí medzi vodcami jednotlivých organizácií a politickou elitou začala naberať na veľkosti.

Šanghaj bol začiatkom dvadsiateho storočia známi ako centrum priemyslu a obchodu v Číne. Vďaka tomu zaznamenávalo mesto hromadnú populačnú migráciu pracovnej sily a obchodníkov z celej krajiny. Policajné zložky v meste boli však rozdelené na rôzne jurisdikcie a toto rozdelenie spôsobilo obtiažnu komunikáciu medzi jednotlivými oddeleniami polície a rapidný nárast kriminality v meste spôsobený obrovským príchodom populácie. Šanghaj sa totiž skladal z troch častí, a to Čínskeho mesta, Francúzskej kolónie a medzinárodného priestoru. Organizované zločinecké skupiny tohoto využívali tým, že mali sídlo v jednej časti a trestnú činnosť pôsobili v ostatných dvoch. V roku 1922 bol počet ozbrojených prepadnutí v meste 47 za rok. O dva roky neskôr sa toto číslo zmenilo na štvornásobok, približne 210 ozbrojených prepadnutí.

V roku 1926 bolo toto číslo 448 čo je takmer tisíc percentný nárast za 4 roky. Vo Francúzskej časti mesta bol ten nárast kriminality však spomalený verbovaním členov gangu do detektívnych zložiek. Určitý zločinci teda dostali možnosť udat' alebo poskytnúť dôkazy na svojich rivalov a tým zabezpečiť bezpečnosť pre seba a odstrániť konkurenciu. Gangy, medzi ktorými Zelený Gang bol najmocnejší, začali formovať vertikálnu hierarchiu vo vnútri organizácie. Táto hierarchia mala podobu generačného rozdelenia, pričom každý člen mal priradený určitý znak (*zi*), ktorý predstavoval jeho postavenie v organizácii.

Zelený Gang bol využívaný *Chiang Kai-Shekom* ako kľúčová sila potrebná na získanie poriadku v meste. Jednotlivé rodiny si vďaka tejto väzbe na politickú elitu zaistili množstvo výhod a štátnu ochranu, ktorá viedla k prebratiu určitých odvetví ako bankovníctvo, rybolov a lodná preprava. Toto sa však zmenilo v roku 1945 po páde Japonska v Druhej Svetovej vojne. Väčšina územných celkov sa dostala po vojne plne do rúk *Chiang Kai-Shekov* vlády, čo znamenalo jednotnú jurisdikciu v Šanghaji. Zelený

gang a pomoc zločincov už nebola ďalej potrebná na udržiavanie poriadku aj vďaka modernizácii armády, ktorá túto úlohu prebrala.¹⁷

2.4 ZLOČINECKÉ ORGANIZÁCIE V ČÍNE POČAS KOMUNISTICKEJ VLÁDY

Čínska občianska vojna medzi *Chiang Kai-Shekom* a Komunistickou stranou nepriniesla žiadnu nádej pre zelený gang v Šanghaji. Z tohoto hľadiska sa dá brať nástup komunistickej éry v Číne v roku 1949 ako koniec tajných Čínskych spoločenstiev. Mnoho vodcov zločineckých organizácii zvažovalo v tomto období svoje možnosti vzhľadom na to, že komunistická vláda znamenala buď to útek z krajiny alebo potenciálnu možnosť popravy. Jeden z vodcov zeleného gangu menom *Huang Jinrong* dostal od komunistickej strany možnosť zostať v Šanghaji, kde mu bola prisľúbená bezpečnosť. Tento sľub však strana nedodržala a prinútila *Huanga*, aby napísal prehlásenie o ľútosti svojich činov. Toto prehlásenie presvedčilo zvyšných členov zeleného gangu v Šanghaji, aby sa vzdali bez odporu a *Huang* následne na to zomrel v roku 1953.

Počas vlády komunistickej strany prostredníctvom predsedu vlády *Maa Zedonga* boli tajné spoločenstvá pozostávajúce zo Zeleného gangu, Červeného gangu a spoločenstva nebies a zeme vyhladené z Číny. Toto bolo dosiahnuté za pomoci sérii kampaní. Eliminovaním proti komunistického zločineckého odporu v krajine, zakázaním obchodovania s ópium a zakázaním prostitúcie. Eliminácia zločineckého odporu gangov bola dôležitá úloha pre Čínsku komunistickú stranu a to z dôvodu, že mnoho gangov hralo veľkú úlohu v proti komunistických aktivitách posledných rokov. Od založenia novej Číny v roku 1949 až do júna 1950 bolo zatknutých alebo popravených zhruba milión členov gangov.

Obchodovanie s ópium bolo ďalšou dôležitou časťou čistiek komunistického

¹⁷Wang, Peng (2017). *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection* (Clarendon Studies in Criminology). Oxford University Press. ISBN: 9780198758402 s. 69.-72.

režimu. K odstráneniu ópiového obchodu slúžilo založenie rehabilitačných zariadení a tvrdá vojna proti drogám.¹⁸

2.5 GUANXI

Pri nadväzovaní obchodných vzťahov je dôležité mať istotu v druhej strane. V Číne preto existuje systém pod názvom *guanxi*, ktorý napomáha budovaniu vzťahov medzi obchodnými partnermi. Systém vychádza z potreby pre osobnú dôveru, ktorú medzi sebou ľudia získavajú prostredníctvom priamych otázok o živote toho druhého. Tieto otázky môžu byť mnoho krát nekomfortne osobné a môžu zahrňovať témy ako sú finančné možnosti, zdravotné problémy alebo náboženskú vieru. *Guanxi* je často prekladané ako siete, vzťahy alebo spojenia, žiadne priame označenie však nie je presné, keďže ide o ideologický kultúrny nástroj, ktorý sa v Číne používa už niekoľko storočí. Systém si zakladá na slušnosti, otvorenosti a ústretovosti, nie je však čisto len pomyselnou záležitosťou a obchodníci v Číne berú *guanxi* ako nástroj na objavovanie nových obchodných možností, ktoré so sebou nesú mnoho záväzkov. Pokiaľ sa napríklad jedna strana rozhodne darovať dar, potom musí druhá strana nájsť vhodný moment, kedy toto gesto opätuje. Rovnako pokiaľ ide o službu alebo pomoc.

Formovanie vzťahov v takomto systéme môže spôsobiť vznik skupín, ktorých väzby sú silnejšie ako v mnohých rodinách.¹⁹

2.6 ČIERNÁ MAFIA

Termín “Čierna Mafia” je relatívne nový a označuje skupinu alebo skupiny ľudí, ktoré sa dopúšťajú nezákonného seba obohacovania prostredníctvom poskytovania

¹⁸WANG, Peng (2017). *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection* (Clarendon Studies in Criminology). Oxford University Press. ISBN: 9780198758402 s. 50.-52.

¹⁹ASIALINK BUSINESS *Understanding the Concept of Guanxi* Dostupné z. <https://asialinkbusiness.com.au/china/conducting-business-in-china/understanding-the-concept-of-guanxi>

súkromnej nezákonnej ochrany. Existencia kultúrneho systému *Guanxi* v Číne spôsobuje nárast korupcie. Formovanie úzkych vzťahov, ktoré hraničia s rodinnosťou medzi obchodníkmi spôsobuje časté zneužívanie moci verejných činiteľov k osobnému prospechu. Spojenie *guanxi* a štátnej moci je teda v Číne problém, ktorý napomohol k vzniku čiernej Mafie. Obyvatelia malých a izolovaných miest v krajine sa v posledných rokoch často sťahujú do už preplnených veľkomiest a metropol za vidinou lepšieho života. Tento príval ľudí však vyvíja tlak na policajné zložky, ktoré mnoho krát nemajú informácie o všetkých osobách, ktoré sa do mesta prisťahovali.

V jednotlivých mestských častiach teda vzniká stúpajúca vlna zločinnosti, ktorá si vyžaduje riešenie mimo oficiálne cesty. Tento problém je si zároveň počiatkom ale aj riešením, keďže ide práve o tých istých novo prisťahovaných alebo o nezamestnaných ľudí, ktorý zločin pôsobia, a z ktorý sa verbujú tieto neoficiálne poriadkové zložky. Obchod a potenciálny zisk veľkomesta, ktorý prilákal ľudí z vidieka je teda sám o sebe dopyt aj ponuka pre nezákonnú ochranu. Rastúca tržná ekonomika v krajine je spôsobená veľkým mestským rozvojom a to si vyžaduje ochranu, ktorú oficiálne policajné zložky nedokážu poskytnúť.

Na jednej strane ľudia, ktorý obchodujú s nelegálnym tovarom a službami alebo ľudia, ktorý obchodujú s legálnym tovarom nelegálne sa nemôžu spoliehať na štátnu policajnú ochranu za predpokladu, že vznikne problém. Na strane druhej modernizácia štátnej ekonomiky vedie k zvýšenému počtu problémov medzi účastníkmi legálneho trhu a to si vyžaduje aspoň základnú štátnu infraštruktúru na ochranu majetku. Spojenie *guanxi* a štátnej moci však plodí korupciu, ktorá spôsobuje stratu dôvery v štátny systém a dáva priestor pre rast Čiernej mafie.²⁰

2.7 RUDÁ MAFIA

Korupčné zvyky v Číne môžeme rozdeliť do troch kategórii. V prvom rade ide o *Guanguan Xianghu* alebo aj vzájomnú ochranu medzi verejnými činiteľmi, nasleduje *Guanshang Goujie*, čo znamená tajné dohody medzi verejnými činiteľmi a podnikateľmi

²⁰Wang, Peng (2017). *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection* (Clarendon Studies in Criminology). Oxford University Press. ISBN: 9780198758402 s. 98.-105.

a *Guan Fei Yijia* alebo tajné dohody medzi verejnými činiteľmi a gangstrami. Takéto korupčné spojenia sú hlavne tvorené sieťami kontaktov, ktoré boli vytvorené vďaka systému *guanxi*.

Termín Rudá Mafia zahŕňa ľudí alebo skupiny ľudí, prevažne verejných činiteľov, ktorí sa dopúšťajú nelegálneho seba obohacovania prostredníctvom poskytovania nezákonnej ochrany. Ochrana v zmysle rudej mafie je však braná ako korupčné benefity, ktoré vznikli zneužívaním moci verejného činiteľa skrz siete *guanxi*. Medzi hlavné prečiny patrí, ochrana služieb, ktorá zahŕňa aj vzájomné zahladzovanie prešľapov, zabezpečovanie povýšenia aj proti pravidlám, nerovnomerná distribúcia štátnych príležitostí, nezákonný prístup k štátnym zdrojom alebo zverejnenie interných informácií súkromným osobám. Rudá mafia je na rozdiel od iných druhov organizovaného zločinu vážnejšia práve z dôvodu blízkosti k štátnej moci. Ide o formu organizovanej korupcie, ktorej účastníci zasahujú do takmer každej časti štátneho útvaru.

Ďalšou súčasťou rudej mafie sú skorumpované policajné zložky, ktoré tvoria takpovediac ochranný dáždnik nad zločineckými organizáciami. Toto v mnohých prípadoch spôsobuje neefektívne vyšetrovanie v dôsledku miznúcich dôkazov a úniku informácií.

Čínska ľudová oslobodenecká armáda je len jedným z mnohých postihnutých štátnych útvarov za posledné roky. V armáde sa prevalil v roku 2014 škandál, podľa ktorého boli pozície v armáde na predaj za najvyššiu cenu tomu, kto si ich mohol dovoliť. *Xu Caihou*, bývalý podpredseda Ústrednej vojenskej komisie mal počas svojej služby predávať v armáde hodnosti a prijímať úplatky za povýšenie. Ak sa napríklad vyšší plukovník, ktorý nebol v rade na povýšenie, chcel stať generál majorom, musel zaplatiť 30 miliónov juanov *Cihouovi*.

Existencia rudej mafie môže byť odôvodnená nedostatkom rovnováhy medzi kultúrne definovanými aspiráciami a inštitucionálnymi prostriedkami. Nedostatok dôvery v systém pôsobí korupciu a korupcia pôsobí nedostatok dôvery v systém. Oficiálne cesty ako sa dostať k majetku alebo dosiahnuť prestíž sú automaticky brané ako nefunkčné. Dlhodobé neriešenie problému spôsobilo vznik verejného myslenia, ktoré si je vedomé existencie korupcie, ale ktoré sa aktívne nesnaží proti korupcii bojovať. Korupcia v štáte je na mnohých úrovniach prijímaná ako súčasť a je teda stále ťažšie proti nej vytvárať

efektívne systémy, ktoré by zabránili jej rozširovaniu alebo ju aspoň spomalili.²¹

3 JAPONSKÁ YAKUZA

3.1 JAPONSKÝ ORGANIZOVANÝ ZLOČIN

Bežné označenie pre skupiny často spájané s organizovaným zločinom v Japonsku je “*Boryokudan*,” čo znamená vo voľnom preklade “násilníci” alebo “tý agresívny”. Význam slova *Yakuza* (やくざ) je úzko spojený s hernou kultúrou v podobe čísiel (“8, 9, 3”). Toto je najhoršia možná kombinácia čísel v Japonskej kartovej hre *Hana-fuda*, termín teda všeobecne znamená porazený alebo neadekvátny.

Yakuza a jej členovia si zakladajú na špecifických poznávacích znameniach ako sú tetovania, ktoré sú v Japonskej spoločnosti práve kvôli tomuto úzko spájané s trestnou činnosťou a mnohý ich berú ako nečistú vec. Organizácia má striktnu hierarchickú štruktúru v podobe vzťahu *Oyabun-Kobun* (otec a syn) podobnú rodinnému vzťahu. *Oyabun* vyžaduje rešpekt, ktorý musí *Kobun* preukázať a udržiavať. V minulosti sa u členov *Yakuza* uplatňoval zákon, ktorý kázal useknutie posledného stavca malíčku pokiaľ sa jeden z členov dopustil vážneho previnenia alebo ohrozil integritu organizácie. Toto bolo brané ako forma pokánia a prostredníctvom useknutého malíčku zabaleného v bielej látke, ktorý bol darovaný *Oyabunovi*, si mal člen vyprosiť milosť a druhú šancu. Toto mohlo byť pri opakovaných porušeníach zopakované na nasledujúcich prstoch.

Na rozdiel od príslušníkov zločineckých organizácií v iných krajinách ako členovia Talianskej Mafia, alebo drogové karteli v Mexiku a Kolumbii členovia *Yakuza* neskrývajú svoju spojitosť s organizáciou, ale ju v mnohých prípadoch propagujú. Toto je spôsobené hlavne históriou a kultúrou Japonska, v ktorej boli členovia organizácií, ktorých pôvod sa dá vysledovať ako predchodcovia *Yakuza*, braní mnoho krát ako hrdinovia ľudu. Ako dôsledok tohoto je počet členov *Yakuza* omnoho väčší ako počet členov iných organizácií, ktorých členovia chcú zostať v anonymite. Existuje minimálne

²¹ Wang, Peng (2017). *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection* (Clarendon Studies in Criminology). Oxford University Press. ISBN: 9780198758402 s. 125.-133.

sedem najväčších gangov *Yakuza*, čo zahrňuje väčšinu z dvadsiaticich šiestich tisícov členov. Členstvo zahrňuje iniciáciu v podobe rituálu a prísahy lojality, podobne ako v prípade Talianskej Mafie. Policajné zložky v Japonsku majú limitované zdroje pokiaľ ide o boj so zločinom a primárne *Yakuzou*.

V krajine totiž nie je povolená utajená infiltrácia organizácie alebo elektronické sledovanie. Navyše zbieranie dôkazov prostredníctvom informátorov je náročné, keďže je tento zvyk v Japonsku braní ako vážne porušenie morálnych zásad. Trestné stíhanie teda v mnohých prípadoch skončí pokiaľ sa neprihlási dobrovoľný svedok. Toto je však veľmi vzácne vzhľadom na verejný obraz organizácie medzi obyvateľmi.²²

3.2 HISTÓRIA A PÔVOD.

História Japonskej *Yakuzy* je dozaista jedinečná a jej korene môžeme vysledovať až do obdobia zjednotenia Japonských ostrovov v roku 1603. Toto obdobie bolo poznačené relatívnym mierom, ktorý priniesol *Tokugawský Šogunát*. Mier však so sebou prináša aj nepriaznivé podmienky pre do tej doby potrebné kasty samurajov, ktorý si počas občianskej vojny *Sengoku Jidai* (alebo aj obdobie bojujúcich štátov) vyslúžili reputáciu nemilosrdných bojovníkov, ktorých oddanosť pánovi nepoznala hraníc. Mier, ktorý však priniesol *Tokugawský Šogunát* spôsobil, že do tej doby potrebné a početné jednotky samurajov už neboli potrebné.

Niektorý samurajovia sa usídlili a využívali svojho postavenia v spoločnosti k získaniu majetku a rozvíjaniu svojich dovedností a niektorý sa oddialili do ústrania, aby dožili svoj život. Boli tu však aj taký, ktorých zápal pre boj nemohol byť utešený v dobe mieru a tak sa dali na cestu *roninov*, akýchsi rebelských samurajov, ktorý sa nechali za správnu cenu najat' kýmkoľvek, kto platil alebo začali rabovať dediny a mestá, ktoré nemal kto chrániť. História *Yakuzy* však nezačína u samurajov, ale u bežných ľudí, ktorý nemohli proti samurajom, *roninom* nič robiť. Frustrácia zo stálych nájazdov a rabovania zo strany lepšie cvičených a lepšie zbrojených banditov, než na akých boli mestá a ich obyvateľstvo zvyknutý, dala za vznik odboju *machiyakko* alebo služobníci mesta, ktorý

²²ALBANESE, Jay S. (2014). *Organized Crime, Seventh Edition: From the Mob to Transnational Organized Crime*. Anderson. ISBN. 9780323296069 s. 240.-241.

pozostával z mladých, neskúsených a netrénovaných mužov. Toto zoskupenie boli burcované do boja a veľa krát aj vedené rôznymi obchodníkmi, vedúcim stavby, staršími dediny ale aj zbehlými samurajmi. Skupina prijala názov *machiyakko* s hrdosťou a populácia okolitých miest ich oslavovala, keď videli ako sa obyvatelia z rovnakej vrstvy postavili proti utláčaniu. *Machiyakko* však za svoju reputáciu primárne vďačia legendám a poverám nie skutkom. V tomto prípade ide o nespočetné množstvo rôznych predstavení a divadelných hier osemnásteho storočia, ktoré skupinu preslávili. V predstaveniach boli takmer vždy vyobrazovaný ako hrdinovia, ktorý sa postavili proti zlu a nespravodlivosti. Samotné Japonské divadlo vďačí tejto skupine za svoj raný rozvoj, ktorý bol formovaný práve binárnymi hrami dobra a zla. Napríklad príbeh o jedno-rukom *Kisaburovi*, ktorý hľadal odpustenie v boji proti Tokijským zločincem. Jednou z týchto hier je aj príbeh o osobe zvanej *Chobei*, ktorý sa podľa všetkého stal vodcom Tokijskej odnože *machiyakko*.²³

Organizované skupiny, ktoré povstali na boj proti samurajom a ochranu obyvateľov, boli však stále len bežný ľudia, ktorý nemali možnosť získať majetky a nemohli byť uznaný štátom. Toto viedlo k sformovaniu akéhosi druhu japonského bratstva, ktoré prisahalo ochraňovať členov svojej novej rodiny. Takáto organizácia sa zachovala do dnes v podobe vzťahu otca a syna *Oyabun-Kobun* a vzťahu brat - brat (*Kyodai*). Rola *oyabuna* bola priama a striktná a poskytovala istotu v podobe ochrany a vodcovstva. *Kobun* bola rola, ktorá si vyžadovala rešpekt voči *oyabunovi*, rovnako ako tomu bolo v normálnej rodine predstavoval *oyabun* otca, ktorého treba rešpektovať a poslúchať.²⁴

3.2.1 HRÁČSKE SKUPINY BAKUTO

Bakuto alebo hráčske skupiny a *Tekyia*, ktorých môžeme prirovnať k podomovým predajcom boli určité formy rodín. Ich profesia bola však natoľko rozdielna, že ich

²³KAPLAN, D. E. a Dubro, A. (2003). *Yakuza: Japan's Criminal Underworld*. 2nd ed. Berkeley, CA: University of California Press. ISBN: 9780520274907 s.4.-7.

²⁴PAOLI, L. (ed.) (2014). *The Oxford Handbook of Organized Crime*. New York, NY: Oxford University Press. ISBN: 9780199730445 s. 234.

k *Yakuze* japonská polícia dodnes prirovnáva obe. Obe organizácie naberali svojich členov z rovnakej vrstvy a to z chudobných, ľudí bez majetku a kriminálnikov, ktorý sa neprevinili nijak závažne. *Bakuto* boli prevažne pocestného charakteru, ich pole pôsobnosti zahrňovalo oblasti frekventovaných ciest vo vnútri krajiny. Pozdĺž týchto ciest sa usídľovali v pohostinstvách a malých mestách, ktoré im slúžili aj ako odpočívadlo. Rozpory medzi jednotlivými členmi a menšími skupinami neboli ojedinelé, išlo však len o menšie hádky, ktoré nemali žiadne ďalšie následky. Medzi skupinami totiž panovala akási jednota, vďaka ktorej boli k sebe členovia navzájom zhovievavý a poskytovali jeden druhému pomoc. *Bakuto* boli však aj napriek svojmu kriminálnemu charakteru braní ako neoddeliteľná súčasť vtedajšej Japonskej spoločnosti. S ich pomocou sa verbovali a zaisťovali pracovníci pre stavbu domov.

Takéto jednanie však nebolo čisto len v dobrom duchu, keďže členovia organizácie si percentuálny podiel mzdy pracovníkov rozdelili a zvyšok vyplátili. Takéto stavebné projekty boli navyše v okolí prevádzok pod kontrolou *bakuto*, kde pracovníci prehrávali svoje zarobené peniaze, čím odovzdali aj posledné, čo mali. V ten moment prišlo na rad úžerníctvo v podobe požičaných finančných prostriedkov s obrovským úrokom. Toto bol len jeden z mnohých spôsobov ako skupiny *bakuto* získavali svoje finančné prostriedky. Medzi ďalšie patrí okrádanie, podvádzanie, kupliarstvo a obchod s ľuďmi.²⁵

3.2.2 OBCHODNÍCI TEKZIA

Na rozdiel od *Bakuto* sa členovia skupín *Tekzia* nesústredili na odľahlé mestá a horské cesty v strede krajiny, ale na veľké a života plné mestá, ktoré oplývali cestovateľmi a bohatými občanmi z Japonska ale aj okolitých krajín. *Tekzia* by sa dali nazvať aj ako podomový predajcovia alebo pouličný obchodníci. V osemnástom storočí boli tieto skupiny pod vedením správcov a majiteľov stánkov, v ktorých operovali. V Japonsku bolo tradičné oslavovať sviatky v areáloch rôznych svätýň, pri takejto príležitosti sa konali trhy, ktoré pozostávali z prenajatých stánkov, v ktorých obchodníci

²⁵ KAPLAN, D. E. a Dubro, A. (2003). *Yakuza: Japan's Criminal Underworld*. 2nd ed. Berkeley, CA: University of California Press. ISBN: 9780520274907 s. 8.

predávali svoje vypestované ovocie a zeleninu, ale aj iné mnoho krát luxusné potraviny. Medzi hlavné spôsoby získavania finančných prostriedkov patrilo vyberanie poplatkov a príspevkov na ochranu, ktorú skupiny ponúkali ostatným predajcom a obchodníkom. Ak sa toto niektorým obchodníkom nepáčilo, neváhala ich skupina napadnúť.

Nešlo však len o výpalné, skupiny boli brané v očiach štátu ako legálne a ich vedúci mali mnoho krát postavenie, ktoré bolo zrovnateľné so samurajom. Museli teda ochraňovať svoje záujmy aj oficiálnou cestou. Celá organizácia mala štruktúru učiteľ - žiak, tento hierarchický rozmer pozostával z predávania skúseností a trikov na oklamanie kupujúceho, ktorému bol mnoho krát predaný tovar vydávaný s prehnanou cenou alebo neexistujúcimi vlastnosťami. Členovia *Tekyia* boli verbovaný z kruhov takzvaných *burakumin*.²⁶

V Japonskej kultúre bolo všetko spojené s krvou, výkalmi alebo telesnými tekutinami brané ako nečisté. Tento pohľad z časti pretrváva v krajine až do dnešného dňa prostredníctvom rituálov očisty.²⁷

Burakumin boli nečistý ľudia, ktorých povolanie sa orientovalo okolo obchodovania “nečistým” spôsobom ako napríklad mäsiar, hrobár, kat, ale patrili sem aj znesvätené ženy. Takýto ľudia žili v izolovaných oblastiach a patrili do svojej vlastnej vrstvy, z ktorej sa nemali ako dostať. Nemohli uzatvárať manželstvá, nemali nárok na tituly a ich prítomnosť bola v spoločnosti braná negatívne. Tým, že sa pridali k obchodníkom, ktorí mohli cestovať sa oslobodili od života v utrpení.²⁸

3.3 YAKUZA VO VOJNOVOM OBDOBÍ

Od roku 1603 až do roku 1868 boli Japonské ostrovy uzavreté pre cudzincov z nariadenia *Tokugawského Shogunátu*. Toto uzavretie dalo krajine priestor a čas na vytvorenie jedinečného štátneho útvaru, ktorý nebol ovplyvnený zahraničnou politikou

²⁶KAPLAN, D. E. a Dubro, A. (2003). *Yakuza: Japan's Criminal Underworld*. 2nd ed. Berkeley, CA: University of California Press. ISBN: 9780520274907 s. 11.

²⁷DAVIES, Roger J.; Ikeno, Osamu. (2002). *The Japanese Mind: Understanding Contemporary Japanese Culture*. Tuttle Publishing ISBN: 9780804832953 s. 155.

²⁸KAPLAN, D. E. a Dubro, A. (2003). *Yakuza: Japan's Criminal Underworld*. 2nd ed. Berkeley, CA: University of California Press. ISBN: 9780520274907 s. 12.

a mal tak možnosť prosperovať vlastným tempom.²⁹

Po období izolácie nazývaným “*Sakoku*” (鎖国) nastalo obdobie reforiem *Meiji*, ktoré trvalo od roku 1868 až do roku 1912. Toto obdobie je z hľadiska *Yakuzy* dôležité primárne z dôvodu vojny *Boshin* medzi *Tokugawským šogunátom* a cisárskymi vojskami. Hráčske skupiny *bakuto* v tejto vojne podporovali pro cisársky režim a stali sa z nich dôležité politické nástroje v nastoľovaní novej vlády. Aj napriek tomuto sa však v roku 1884 proti členom *bakuto* implementovali nariadenia na redukcii hazardu. Toto využívanie a následné obmedzovanie skupín organizovaného zločinu má v Japonskej histórii mnoho príkladov.³⁰

“*Celonárodná organizácia Yakuzy, ktorej členovia žijú svoje životy v rytierskej cnosti a sú z cela oddaný cisárskej vláde pre dobro celej zeme týmto z nebies informujem veškeré obyvateľstvo o ustanovení Dai Nihon Kokusui kai*”.³¹

V roku 1919 bola v Japonsku založená *Mitsurom Toyamamom* politická strana *Dai Nihon Kokusui kai* alebo aj spoločnosť národnej čistoty Veľkého Japonska, ktorá propagovala fašistickú ideológiu. Strana si vybudovala svoju reputáciu extrémistickej skupiny vďaka potlačovaniu protestov a násiliu pričom bola často prirovnávaná k *Talianskym čiernym tričkám Benita Mussoliniho*. Mnoho členov budúcej *Yakuzy* bolo v tejto strane a mnoho krát zastávali vysoké politické funkcie. Toto bolo v Japonsku akceptované na rozdiel od *Talianska*, kde bola účasť členov *Mafie* v politických stranách nežiadúca.³²

Druhá svetová vojna so sebou priniesla mnoho utrpenia pre *Japonský ľud*, ktorý bol po vypálení hlavného mesta *Tokio* a páde cisárskeho režimu demoralizovaný. V štáte

²⁹DAVIES, Roger J.; Ikeno, Osamu. (2002). *The Japanese Mind: Understanding Contemporary Japanese Culture*. Tuttle Publishing ISBN: 9780804832953 s. 43.

³⁰ALLUM, F. a Siebert, R. (2004). *Organized Crime and the Challenge to Democracy*. London, England: Routledge. ISBN: 9780415467278 s. 186.

³¹Siniawer, E. M. (2008). *Ruffians, Yakuza, Nationalists: The Violent Politics of Modern Japan, 1860-1960*. Ithaca, NY: Cornell University Press. ISBN: 9780801456824. S. 63.

³²ALLUM, F. a Siebert, R. (2004). *Organized Crime and the Challenge to Democracy*. London, England: Routledge. ISBN: 9780415467278 s. 168.

hrozil vďaka prakticky neexistujúcemu priemyslu a poľnohospodárstvu hladomor a chudoba. Základné potreby nemohli byť po krátku dobu po vojne naplnené, čo zapríčinilo vysoký nárast čiernych trhov, ktoré sa rozmohli po celom Japonsku. Čierne trhy pod vedením vtedajších predajcov *Tekyia* boli brané ako nevyhnutné z pohľadu štátu a polícia a nemohli byť teda regulované, ale naopak bol štát úplne závislý na ich existencii. Tieto trhy však boli aj hlavným distribútorom pre psychotropné a omamné látky ako napríklad *kakuseizai*, čo bolo všeobecné označenie pre amfetamín.³³

Počas druhej svetovej vojny bolo užívanie amfetamínov v armáde schvaľované. Išlo o nový liek, ktorý mal zvýšiť bdelosť vojakov a potlačiť bolesť. V nacistickom Nemecku bol tento liek predávaný pod názvom pervitín.³⁴

V Japonsku bol jeho názov *Hiropon*. Ten bol užívaný hlavne vo vysokých politických funkciách, nakoľko zvyšoval bdelosť a potlačoval únavu.³⁵

3.4 YAKUZA V POVOJNOVOM JAPONSKU

Prehra Japonska v Druhej svetovej vojne spôsobila, že spojenecké prevažne však Americké okupačné úrady začali rýchlo vytvárať demokratické inštitúcie s nádejou, že sa im podarí odstrániť posledné stopy predvojnového militarizmu a zároveň založiť demokratický sentiment v národe. Zároveň s priemyselnými, školskými a úradnými reformami prišiel na rad aj rozklad finančných útvarov pod názvom *Zaibatsu*, ktoré slúžili ako takmer nadnárodné firmy v Japonsku, ku ktorým sa obracala vláda na financovanie vojny. V súvislosti s týmito opatreniami boli z vrchných pozícií obchodných a politických útvarov odstránené osoby označené ako rizikové pre nastolenie demokracie. Počas tohoto procesu čistiek v štátnych úradoch sa však ukázal nový problém, ktorý spôsobil, že okupačné sily boli nútené prehodnotiť svoju stratégiu. Strach z rozširovania komunizmu, ako tomu bolo vo východnom bloku Európy, spôsobil, že mnoho vysoko postavených

³³HILL, P. B. E. (2006). *The Japanese Mafia: Yakuza, Law, and the State*. London, England: Oxford University press. ISBN: 9780199257522. S. 98.

³⁴(Dostupné z:<https://time.com/5752114/nazi-military-drugs/>). [cit. 2023-02-22].

³⁵KAPLAN, D. E. a Dubro, A. (2003). *Yakuza: Japan's Criminal Underworld*. 2nd ed. Berkeley, CA: University of California Press. ISBN: 9780520274907 s. 131.

úradných činiteľov, ktorý boli proti komunizmu bolo ponechaných vo svojich pozíciách. Medzi týmito ľuďmi boli aj bossovia *Yakuzy*, ktorý vďaka proti komunistickým názorom dostali šancu k rozvoju svojich organizácií.

Jeden z týchto po vojnových kolaborantov bol aj *Kodama Yoshio*, známy proti komunistický aktivista, ktorý v roku 1941 založil *Kodama Kikan*, agentúru na výrobu a distribúciu materiálov pre námorné letectvo Imperiálneho Japonska. Vďaka tomuto bol po vojne označený za vojnového zločinca kategórie „A“, čo bolo najväčšie označenie pre vojnových zločincov. *Kodama Kikan* bola známa firma a to mu aj napriek jeho označeniu zabezpečilo vstup na po vojnovú politickú scénu, kde svoje bohatstvo investoval do založenia LDP (Liberálna demokratická strana), strany, ktorá bola pri moci v Japonsku počas druhej polovice dvadsiateho storočia. *Kodamov* vzostup k moci je spojovaný s formovaním veľkých syndikátov *Yakuzy*, ktoré chcel spojiť a použiť ich podporu pre svoje pravicové hnutie. *Kodama* je najznámejší najmä pre mobilizáciu *Yakuzy* na ochranu Amerického prezidenta Eisenhowera proti protestujúcim. Vytvoril tým akúsi poriadkovú políciu pozostávajúcu zo zločincov (*autoró kidótai*).

Toto zoskupenie nebolo neobvyklé vzhľadom na to, že v roku 1951 sa pokúsil minister spravodlivosti *Kimura Tokutaró* reorganizovať *Yakuzu* (*Tekyia a Bakuto*) na celoštátnu poriadkovú skupinu (*ninkyó dantai*).

Najproblematickejší aspekt *Kodamu* však spočíval v tom, že jeho akcie neboli regulované vzhľadom na to, že sa v politike objavoval čisto pasívne a nebol oficiálne zvolený do žiadnej štátnej funkcie. Aj napriek tomu, že on sám nebol členom *Yakuzy*, boli jeho činy a sprostredkovanie vzťahov medzi *Yakuzou* a politikmi v Japonsku veľmi dôležité pre formovanie organizácie.³⁶

V dôsledku vojny na Kórejskom polostrove sa začal zvyšovať dopyt po vojenskej výzbroji. Táto situácia napomohla pomohla Japonsku, ktoré v rokoch 1955 až 1956 zažívalo takzvaný *jinmu boom* a v rokoch 1959 až 1960 *iwato boom*. Išlo o radu finančných rastov štátnej ekonomiky, ktoré boli spôsobené rastúcim dopytom pre vojenské vybavenie a rapídnu expanziou v stavebnom a dopravnom sektore. Tieto

³⁶ ALLUM, F. a Siebert, R. (2004). *Organized Crime and the Challenge to Democracy*. London, England: Routledge. ISBN: 9780415467278 s. 187.-190.

sektory boli však v dobách expanzie v plnej kontrole *Yakuzy*, ktorá na celej situácii značne profitovala. *Yakuza* sa už nemusela sústreďovať na čierne trhy. Prišla na rad expanzia na legálne trhy, napríklad zábavného priemyslu skrz herne *pachinko*. V tomto období je taktiež zaznamenaný rapídny rozvoj v oblasti verejných zariadení, reštaurácii a barov ktoré patria medzi známe zdroje financií organizovaného zločinu.³⁷

Yamaguchi-Gumi (山口組), *Inagawa-kai* (稲川会) a *Sumiyoshi-kai* (住吉会) sú momentálne najväčšie zločinecké organizácie označujúce sa ako *Yakuza*, ktoré pôsobia na území dnešného Japonska. Ich počet členov sa odhaduje na približne 76 percent z celkového počtu zločincov prislúchajúcim k zločineckým organizáciám v krajine.³⁸

4 BEZPEČNOSTNE PRÁVNE ASPEKTY ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V ÁZII

4.1 ORGANIZOVANÝ ZLOČIN V JAPONSKU A PRÍSLUŠNÉ ZÁKONY

Sociálna tolerancia v Japonsku je voči *Yakuze* vysoká a to primárne kvôli svojmu tradičnému postaveniu v kultúre už od sedemnásteho storočia. Jedná sa o jednu z najsofistikovanejších a najmocnejších zločineckých organizácii na svete, ktorej vplyv je možné pozorovať aj v štátoch ako je USA, Kanada ale aj v Európskej únii. Z tohoto dôvodu je mnoho krát obtiažne prijať legislatívne opatrenia, ktoré by bojovali so zločinným aspektom tejto organizácie. Nie je teda vôbec prekvapením, že na dosiahnutie svojich cieľov nepotrebuje *Yakuza* používať priamu hrubú silu, ale jej stačí mnoho krát aj jej povest'.³⁹

³⁷ HILL, P. B. E. (2006). *The Japanese Mafia: Yakuza, Law, and the State*. London, England: Oxford University press. ISBN: 9780199257522. S. 45.-47.

³⁸ SCHLOENHARDT, A. (2010). *Palermo in the Pacific: Organised Crime Offences in the Asia Pacific Region*. Dordrecht, Netherlands: Martinus Nijhoff. ISBN: 9789004180451. S.127.

³⁹ SCHLOENHARDT, A. (2010). *Palermo in the Pacific: Organised Crime Offences in the Asia Pacific Region*. Dordrecht, Netherlands: Martinus Nijhoff. ISBN: 9789004180451. S. 124.-127

Do roku 1991 bol organizovaný zločin v Japonsku ošetrený iba základným trestnoprávnym zákonom, ktorý sa aplikoval bez vymedzení na veškerú Japonskú populáciu. Napríklad trestný zákonník z roku 1907 *Keihō* hovorí len o všeobecných zásadách trestnej zodpovednosti zahrňujúcu základné ustanovenia o spoluúčasti a podnecovaní v článku 60-65. Nenachádzajú sa tu však žiadne ustanovenia, ktoré by sa týkali organizovaného zločinu s dôrazom na spolčovanie sa a členstvom v zločineckých organizáciách. Preto bol roku 1991 prijatý Japonským parlamentom zákon o prevencii protiprávných aktov členov organizovaných skupín známy taktiež ako *Bōryokudanin ni yoru Futō na Kōi no Bōshi nado ni Kan-suru Hōritsu*. Tento názov bol neskôr skrátený na *Bōryokudan Taisaku Hō* a neskôr na *Bōtaihō*.⁴⁰

Dôvodom pre prijatie tohoto zákona však nebol len nedostatok nástrojov na reguláciu zločinu v krajine, ale samotný fakt, že sa *Yakuza* začala dostávať do vyšších spoločenských vrstiev. Japonská elita nepovažovala *Yakuzu* za podstatného aktéra na politickej scéne do doby, kým sa neprevalilo mnoho škandálov, ktoré priamo naznačovali, že mnoho vplyvných politikov malo obchody a dohody s vedúcimi osobami v *Yakuze*.

Ďalším dôvodom pre potrebu prijatia zákona, ktorý by sa špecificky zameriaval na organizovaný zločin, bolo *Minbō* alebo aj *Minji kainyū bōryoku*, čo voľne preložené znamená zasahovanie do občianskych záležitostí násilnou cestou. Išlo o určitý druh neoficiálneho mimosúdneho vyrovnania, ktoré však nebolo právne záväzné. Pokiaľ sa stalo, že by súdny proces trval moc dlho, alebo by boli náklady na jednanie v občianskych veciach moc veľké, prišiel by za členmi organizácie zadávateľ, ktorý by požadoval určitú službu. Členovia organizácie by následne kontaktovali zainteresovanú osobu, ktorej by predložili vizitku s názvom zastupujúcej organizácie, tak aby bolo jasne vidieť tetovania alebo useknuté prsty, ktoré dali jasne na javo o aký typ zastúpenia ide. Pri tomto postupe však nebolo použité žiadne násilie a veškeré veci boli prebrané profesionálne. Obeť by však jednoznačne pochopila všetky súvislosti a vedela, že odmietnutie tohoto návrhu by so sebou nieslo tragické následky.⁴¹

⁴⁰ HILL, P. B. E. (2006). *The Japanese Mafia: Yakuza, Law, and the State*. London, England: Oxford University press. ISBN: 9780199257522. S. 138.-146.

⁴¹ KAPLAN, D. E. a Dubro, A. (2003). *Yakuza: Japan's Criminal Underworld*. 2nd ed. Berkeley, CA: University of California Press. ISBN: 9780520274907 s. 140.

LDP, ktorá si v druhej polovici dvadsiateho storočia prakticky privlastnila vládu v krajine, mala taktiež istú zásluhu na prijatí proti organizovanému zločinu. Prevalila sa totiž séria škandálov premiéra *Sosukého Una*. Toho nahradil *Toshiki Kaifu*, ktorý usiloval o nápravu reputácie strany. Jedným zo spôsobov bola aj podpora zákona *Bōtaihō*.

Tento tlak však pôsobil iba na vnútroštátnej úrovni. Organizovaný zločin v Japonsku sa totiž stal významnou prekážkou pre vzťahy medzi USA a Japonskom. Japonské gangy a *Yakuza* začali svoju pôsobnosť rozširovať aj na Americký kontinent, kde potrebovali federálne zložky pomoc od Japonskej vlády. Toto dostalo *Yakuzu* do medzinárodného povedomia a to spôsobovalo medzinárodný tlak v politickej aj ekonomickej sfére.⁴²

Prezident Ronald Reagan a následne aj prezident George Bush, ktorý vyhlásili „Americkú vojnu na drogy“, spôsobili, že tlak, ktorý bol vyvíjaný na Japonskú vládu sa zdvojnásobil skrz fakt, že jednou z hlavných trestných činností *Yakuzu* bol práve obchod a distribúcia omamných a psychotropných látok.⁴³

Zákon *Bōtaihō* je opisovaný ako hlavne administratívny a regulačný. Zamierený je pritom primárne na prevenciu nelegálnej činnosti a neslúži ako hlavný trestný zákon. Členstvo v organizovanej skupine nie je zo zákona v Japonsku trestné a členovia organizovaných skupín sa môžu voľne hlásiť k ich príslušnosti. Komisia verejnej bezpečnosti pozostáva zo 47 prefektúr, ktoré sú nezávislé právne panely dohliadajúce na miestne policajné zložky ich činnosť. Komisie usporadúvajú verejné procesy a so súhlasom Japonskej verejnej bezpečnostnej komisie môže prehlásiť organizáciu, ktorá splňuje zákonné požiadavky za skupinu organizovaného zločinu alebo alianciu určenej skupiny. Medzi tieto zákonné požiadavky patrí:

- 1) Štruktúrne zákon vyžaduje, aby organizácia mala hierarchickú štruktúru na čele s vodcom alebo vedúcim výborom.

⁴² HILL, P. B. E. (2006). *The Japanese Mafia: Yakuza, Law, and the State*. London, England: Oxford University press. ISBN: 9780199257522. S. 142.-143.

⁴³ HILL, P. B. E. (2006). *The Japanese Mafia: Yakuza, Law, and the State*. London, England: Oxford University press. ISBN: 9780199257522. S.144.-145.

- 2) Ďalej musí mať skupina určité množstvo členov (percentuálne), ktorý boli v minulosti trestne stíhaný. Špecificky si zákon vyžaduje, aby percento členov v minulosti trestne stíhaných v skupine bolo vyššie ako percento v populácii.
- 3) Ciele skupiny musia byť za účelom finančného obohacovania sa prostredníctvom zavražďovania, sily a vyhrážania sa.
- 4) Skupina musí podnecovať svojich členov individuálne alebo kolektívne v páchaní trestnej činnosti, ktorá je typicky spojovaná alebo vykonávaná členmi organizácie *bōryoku-dan* ako distribúcia psychotropných a omamných látok, prostitúcia, úžerníctvo, násilné zločiny ako vražda, ublíženie na zdraví, krádeže a podobne.

Existencia samotnej zločineckej organizácie v Japonsku nevytvára žiadne protiprávne jednanie. Toto však neplatí pokiaľ sa organizácia dopustí porušenia zákona. Špecificky pokiaľ sa členovia *Yakuzy* dopustia protiprávneho jednanja v prospech skupiny prostredníctvom vydierania, vraždy alebo krádeže. Plný zoznam týchto činov je spísaný v článku číslo 9 tohoto zákona.⁴⁴

V roku 1997 bol zákon upravený o zväčšenie okruhu osôb, na ktoré sa zákon vzťahuje. Bol rozšírený o takzvaných pridružených členov a to či už jednotlivcov alebo právnické osoby, s ktorých pomocou bolo možné zákon do tej doby obchádzať. Nejedná sa teda priamo o členov, ale o subjekty ktoré pre *bōryokudan* vykonávajú trestnú činnosť.

V roku 1995 uskutočnila skupina *Ōmu shinri-kyō* teroristické útoky v Tokijskom metre. Tieto útoky, aj napriek tomu, že neboli vykonané zločineckou, ale teroristickou skupinou, spustili vlnu kritiky voči vláde zo strany populácie, ktorá vyjadřila nespokojnosť s akciami tajných organizácií na území Japonska. V roku 1999 Japonsko rozšírilo kontrolu nad organizovaným zločinom prijatím zákona na trestanie organizovaného zločinu, kontrolu trestného činu a ostatných vecí. *Soshikiteki na hanzai no shobatsu oyobi hanzai shūeki gisei-tō ni kan suru hōritsu*. Tento zákon má napomôcť a zvýšiť postihy pre členov organizovaných zločineckých skupín, ktoré sa dopustia trestného jednanja. Členovia organizácie budú teda trestne stíhaný za zločiny, ktoré spáchali a za zločiny, ktoré spáchali ako členovia organizácie. Tento zákon obsahuje aj

⁴⁴ Schloenhardt, A. (2010). Palermo in the Pacific: Organised Crime Offences in the Asia Pacific Region. Dordrecht, Netherlands: Martinus Nijhoff. ISBN: 9789004180451. S. 130.

opatrenia proti praniu špinavých peňazí ako aj dodatky pre konfiškáciu majetku, ktorý bol nadobudnutý protiprávnym jednaním.⁴⁵

4.2 ORGANIZOVANÝ ZLOČIN V ČÍNE A PRÍSLUŠNÉ ZÁKONY

Z pohľadu Čínskych úradov existujú tri najzávažnejšie problémy pokiaľ ide o organizovaný zločin v krajine. Ide teda v prvom rade o distribúciu drog, omamných a psychotropných látok, ktorá spôsobuje, že sa v krajine dramaticky zvýši počet ľudí závislých na heroíne. Čínske úrady veria, že lokálne a cudzo krajinné zločinecké skupiny pašujú do krajiny drogy skrz takzvaný zlatý trojuholník. Ten sa nachádza v horskej oblasti, ktorá pretína hranice Barmy, Laosu a Thajska.

Druhým problémom je obnovený nárast hazardu a prostitúcie. Tieto boli v roku 1949 potlačené komunistickou stranou po založení novej Číny, v posledných rokoch sa však v dôsledku uvoľňovania opatrení a globalizácii tento problém vrátil.

Tretím najväznejším problémom je násilie, ktorého nárast je pravdepodobne spôsobený kombináciou faktorov. Čínske organizované skupiny majú lepší prístup k výzbroji skrz korupciu v krajine. Tá siaha až k vysokopostaveným ľuďom vo vláde. Druhým faktorom je to, že sa v krajine prebúda proti komunistická mentalita, ktorá vytvára stupňujúce sa protesty proti vláde.⁴⁶

4.3 ČÍNSKE PROTI ZLOČINECKÉ KAMPANE

Odlahčovanie opatrní v Číne od roku 1978 spôsobilo, že sa v krajine udiali radikálne zmeny. S Čínskym ekonomickým zázrakom sa spustila vlna návratu organizovaného zločinu do krajiny. V období medzi rokmi 1978 až 1989 sa Čína stýkala so stále rastúcim počtom trestných činov spojených s organizovaným zločinom. Toto je brané ako najväčší príval organizovaného zločinu do krajiny od jeho odstránenia komunistickým režimom v roku 1949.

⁴⁵ Schloenhardt, A. (2010). Palermo in the Pacific: Organised Crime Offences in the Asia Pacific Region. Dordrecht, Netherlands: Martinus Nijhoff. ISBN: 9789004180451. S. 131.

⁴⁶ National Institute Of Justice. (2014). Asian Transnational Organized Crime and Its Impact on the United States. CreateSpace Independent Publishing Platform. ISBN:9781502815910 s. 6.-8.

Ako odpoveď na zvýšenú kriminalitu sa Čínske úrady rozhodli podniknúť sériu opatrení v krajine. *Yanda* alebo útočná ruka bola jedným z týchto opatrení. Čínske úrady mali strach z možnosti, že ak by nepreukázali silu, mohlo by to vytvoriť priestor pre rast problému ako aj potenciálnu stratu podpory ľudu.

Akcia *Yanda* bola mierená proti dvom špecifickým typom organizovaných skupín v krajine. V prvom rade išlo o skupiny s názvom *heishehui xingzhi* alebo organizácie s charakterom čiernej spoločnosti a v druhom rade išlo o *e'shili* alebo temné sily. Organizácie čiernej spoločnosti boli brané ako viac vyvinuté zločinecké skupiny. Naproti tomu temné sily boli charakterizované ako menšie a menej organizované skupiny zločincov alebo pouličné gangy na vzostupe. Skupiny od seba boli odlišené na základe troch kľúčových vlastností:

1. V prvom rade išlo o prítomnosť ochrany zo strany skorumpovaných politikov alebo vysokopostavených hodnostárov.
2. V druhom rade išlo o maskovanie trestnej aktivity prostredníctvom legálnych podnikov.
3. V treťom rade to bola dokázateľná nelegálna kontrola nad určitou geografickou oblasťou alebo ekonomickým sektorom.⁴⁷

4.4 POTLÁČANIE EKONOMICKEJ KORUPCIE V ČÍNE

Čínske ekonomické reformy vytvorili obrovské možnosti pre verejných činiteľov, aby svoju moc zneužívali pre osobné obohacovanie. S cieľom odstrániť ekonomickú korupciu bolo v rokoch 1982, 1986, 1989, 1993, 1995 a počas vlády prezidenta *Xi Jinpinga* v roku 2012 spustených mnoho kampaní. Tieto kampane však v osemdesiatich a deväťdesiatich rokoch minulého storočia nemali veľký úspech nakoľko ich dosah a účinnosť boli značne limitované v dôsledku korupcie iných sektorov. *Xi Jinpingova* protikorupčná kampaň so sebou však priniesla väčšie úspechy. Do roku 2016 bolo z funkcie odstránených 18 vysoko postavených štátnikov a funkcionárov vrátane hlavy politicko-byrokratického výboru komunistickej strany *Zhou Yongkanga* a to aj napriek

⁴⁷ WANG, Peng (2017). *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection* (Clarendon Studies in Criminology). Oxford University Press. ISBN: 9780198758402 s. 187.

porušení nepísaného pravidla *xing bu shang dafu*, ktorého významom je, že vysoko postavený funkcionári by nemali byť zahanbený oficiálnym postihom. Porušenie toho pravidla dáva najavo, že neexistuje žiadna výnimka, pokiaľ ide o tvrdé zakročenie proti korupcii v krajine.

4.5 ZÁKONNÉ VYMEDZENIE MEDZINÁRODNÉHO ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU

Podľa dohovoru OSN proti národnému organizovanému zločinu (UNTOC) z roku 2000 je:

“Organizovaná zločinecká skupina braná ako štruktúrovaná skupina o troch alebo viacerých osobách, ktorá existuje po určité časové obdobie a jedná vo vzájomnej zhode s cieľom páchať jeden či viac závažných trestných činov alebo trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom, aby získala priamo či nepriamo finančný alebo iný hmotný prospech”.⁴⁸

Starosti ohľadom medzinárodnej zločinnosti sa začali prehľbovať začiatkom deväťdesiatych rokov dvadsiateho storočia, kedy zločinné aktivity začali prechádzať národné hranice vo zvýšenej miere. Organizácia spojených národov identifikuje 18 kategórii medzinárodných priestupkov, ktoré majú vplyv na dva alebo viac štátov súčasne. V tomto zozname sú zahrnuté priestupky ako je pranie špinavých peňazí, terorizmus, krádež umenia a kultúrnych objektov, pirátstvo na mori alebo poisťné podvody. Rozoznanie role organizovaného zločinu v širšom pojatí skrz medzinárodne organizovaný zločin viedlo OSN k dohovoru medzinárodného združenia proti medzinárodnému zločinu v decembri roku 2000. Tento dohovor poskytuje modelový zákon, pravidlá, techniky a stratégie cielené proti zločineckým organizáciám. Dohovor prijalo v roku 2003 štyridsať krajín a v dnešnej dobe ho ratifikovalo sto sedemdesiat deväť krajín. Krajiny, ktoré sú súčasťou dohovoru, musia prijať zákony, ktoré zabraňujú účasti

⁴⁸Katalog Životných situácií. Úmluva OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu (UNTOC). [online]. [cit. 2023-2-21]. Dostupné z: <https://justice.cz/web/msp/organizace-spojonych-narodu?clanek=umluva-osn-proti-nadnarodnimu-organizovanemu-zlocinu-untoc->

na organizovanom zločine a zároveň zaväzuje štáty ku vzájomnej pomoci pri vydávaní zločincov, zlúčených vyšetрованиach a ochrane svedkov. Tri oddelené protokoly boli pridané k dohovoru, na základe ktorých musia štáty podniknúť kroky proti obchodu s bielym mäsom, pašovaniu migrantov a výrobe a distribúcii zbraní. Štáty musia tieto protokoly dodržiavať a kriminalizovať prečiny spojené s nimi, rovnako ako aj vyšetovať podozrenia a vyčleniť zdroje na prevenciu trestných činov.⁴⁹

5 BOJ PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU V PRAXI

5.1 PREČO STÚPA ZLOČINOSŤ V ČÍNE ?

Čínska vláda si všimla enormnú hrozbu, ktorú predstavuje organizovaný zločin v podobe skorumpovaných sietí *guanxi* a zorganizovala sériu proti zločineckých a proti korupčných kampaní, ktoré mali znížiť moc Červenej Mafie a odstrániť spolčovanie verejného sektoru a zločineckým podsvetím. Toto interesovanie pouličných gangov v takpovediac mimoprávnom presadzovaní práva však bolo z väčšej časti ignorované vládou a štátnymi zložkami, ktoré nedokázali vytvoriť systematický prístup k tomuto problému. Existuje viacero dôvodov prečo sa toto deje. V prvom rade ide o to, že neexistuje žiadna oficiálna definícia, ktorá vysvetľuje čo mimoprávne presadzovanie práva je. Čínska legislatíva a poriadkové zložky nie sú schopné rozoznať rozdiel medzi organizovanými zločineckými skupinami a Čiernou mafiou, ktorá je druh skupiny špecializujúcej sa na poskytovanie kvázi presadzovanie práva. Nedostatok jasných rozdielov vytvára pre Čiernu mafiu vynikajúce podmienky pre rozvoj a rast. Napríklad kampane centrálnych a lokálnych úradov sú zamerané čisto na potláčanie pouličného zločinu, priame násilných činov alebo odhaľovanie politicko-zločineckého spolčovania. Zlyhávajú však v otázke kvázi presadzovania práva.⁵⁰

⁴⁹ ALBANESE, Jay S. (2014). *Organized Crime, Seventh Edition: From the Mob to Transnational Organized Crime*. Anderson. ISBN. 9780323296069 s. 214.

⁵⁰ WANG, Peng (2017). *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection* (Clarendon Studies in Criminology). Oxford University Press. ISBN: 9780198758402. S.187.

Ďalším dôvodom je, že Čínsky trestný zákon nemá definované slabé násilie. Špecificky nie je zadefinované ako sa vysporiadať so sledovaním, obťažovaním a zavražďovaním. Ide o spôsob násilia, kedy je obeť nútená robiť rozhodnutia, ktoré pre ňu nie sú priaznivé. Aj napriek tomu, že takýto druh násilia nie je v Čínskom podsvetí využívaný ako primárna stratégia na dosiahnutie svojho cieľa, ide o efektívny spôsob ako zamestnať policajné zložky. Nedostatok pozornosti a nedostatok tvorenia zákonných prostriedkov na potlačanie tohoto problému zo strany Čínskej vlády spôsobuje jeho rozrastanie.⁵¹

Občania štátu nebudú ohrozovať moc štátnych činiteľov, pokiaľ očakávaný zisk z výzvy nebude presahovať možné straty, ktoré môžu v procese utrpieť. Interakcia medzi organizovaným zločinom a štátom odráža vyváženosť síl medzi štátom a spoločnosťou. Žiaden štát nemôže plne odstrániť organizovaný zločin, ale v spoločnosti, ktorá je charakterizovaná riadnou a udržateľnou vyváženosťou medzi súkromným a verejným okruhom a stabilným a efektívnym legislatívnym poriadkom, ktorý túto vyváženosť zachováva, bude štát schopný držať organizovaný zločin v prijateľných medziach.⁵²

5.2 BOJ PROTI SIEŤAM GUANXI

Kampane s cieľom zničenia politicko-zločineckého spolčovania sú jedným z mnohých spôsobov, ktorými bojuje Čína proti korupcii. Tieto kampane sú v očiach členov vlády na všetkých úrovniach brané ako nevyhnutné v boji proti vážnemu organizovanému zločinu. Siete *Guanxi* predstavujú veľkú hrozbu v podobe korupcie vysoko postavených hodnostárov, ktorý v mnohých prípadoch sabotovali aktívne vyšetrovanie, ktoré malo potenciál viesť k eliminácii daného problému. Vláda ministra

⁵¹ WANG, Peng (2017). *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection* (Clarendon Studies in Criminology). Oxford University Press. ISBN: 9780198758402 s. 186.

⁵² ALBANESE, Jay S. (2014). *Organized Crime, Seventh Edition: From the Mob to Transnational Organized Crime*. Anderson. ISBN. 9780323296069 s. 83.

Xi Jinpinga tento problém do určitej miery vyriešila dvoma reformami. V prvom rade išlo o posilnenie disciplinárnych inšpekcií a o nové nastavenie mechanizmu centrálnej inšpekčnej inštitúcie (CCDI). V druhom rade išlo o nariadenie, ktoré povoľovalo vyšetrovanie korupcie na rovnakom organizačnom stupni bez súhlasu rady strany. Hlavná sila tejto proti korupčnej kampane však spočíva nie v účinnosti jednotlivých vyšetrovaní, ale v ich počte. Od roku 2013 do roku 2015 bolo pod vládou Xi Jinpinga zorganizovaných sto štyridsiatim deviatim štátom sponzorovaných regionálnych vyšetrovaní. Časté disciplinárne inšpekcie jednotlivých úradov majú vytvoriť strach z potenciálneho odhalenia a zamedziť novému formovaniu korupčných vzťahov.

5.3 VPLYV YAKUZY NA ŠTÁT

Yakuza má v Japonsku vybudovanú povest' čestných zlodějov a ľudových hrdinov, ktorý pomáhajú tým, ktorým bolo ukrivdené, chudým, slabým a je často pripodobňovaná k skupinám *machiyakko*. Tento verejný obraz prispieva k tomu, že sa členovia *Yakuzy* svojou príslušnosťou nemusia tajiť, ale na opak sa ňou pýšia. Počas Halloveenských sviatkov organizujú pre deti oslavy a pomáhajú pri čistení ulíc. Členovia organizácii teda snažia ukázať na verejnosti tú najlepšiu stránku samých seba akú môžu.⁵³ V Japonsku je tradičná skupinovosť čo vyplýva z kultúry a homogénnosti Japonského národa. V krajine je totiž vyše 98 percent populácie etnicky Japonského príslušníctva a teda je značne náročné z kolektívu vyčnievať. *Yakuza* je čisto japonská organizácia, v ktorej majú tradičné hodnoty a kultúrne dedičstvo svoje miesto. Toto sa prelína aj do osobného života a verejného obrazu, ktorým sa členovia organizácie prezentujú.⁵⁴

Štandardná charakterizácia vzťahu polície a *Yakuzy* v Japonsku je však veľmi zložitá. Pohľad, že existencia *Yakuzy* je v Japonsku tolerovaná, alebo až priam vítaná, je založený na fakte, že organizácie fungujú ako špecifický druh sociálnej kontroly, čo je v Japonskej spoločnosti dobre známe. *Yakuza* funguje v Japonsku z určitého pohľadu ako kvázi policajný zbor v dvoch smeroch. V prvom rade ide o to, že organizácie majú

⁵³BARADEL, M. (2020). *The Puzzle of Yakuza's Longevity: the Endurance of the Yakuza and its Implications for Theories of Organized Criminality*. Phd thesis, Birkbeck, University of London. S. 47.

⁵⁴DEAN, M. (2002). *Japanese Legal System: Text, Cases and Materials*. London: Routledge-Cavendish. ISBN: 9781859416730 s. 5.

kolektívny záujem vo vyhýbaní sa aktivitám, ktoré priťahujú pozornosť polície a teda sa snažia od takýchto aktivít svojich členov odradzovať. V druhom rade chcú organizácie maximalizovať radosť zákazníkov, ktorý navštívia reštaurácie a bary pod ich ochranou. Túto radosť môžu drobný kriminálnici, ktorý by obťažovali hostí prekaziť. *Yakuza* má teda dobrý dôvod regulovať zločinnosť v krajine, ak už nie kvôli ničomu inému, tak kvôli svojmu vlastnému profitu.⁵⁵

Počas zemetrasení a *tsunami* v regióne *Tóhoku* v roku 2011 vyslala *Yakuza* konkrétne skupina *Inagawa-kai* do regiónu dvadsať päť nákladných vozov s jedlom, vodou a oblečením, ktoré boli potrebné na pomoc obetiam.⁵⁶

Toto sa môže na prvý pohľad javiť ako čisto nesebecká pomoc. Netreba však zabúdať, že *Yakuza* je v prvom rade obchod, ktorý musí predávať. Po katastrofách *tsunami* a zemetraseniach je mnoho štátnych zákaziek, ktoré čakajú na firmu, ktorá by ich zvládla splniť a *Yakuza* vlastní mnoho stavebných spoločností, ktoré by sa toho mohli chopiť.⁵⁷

5.4 JAPONSKO A KORUPCIA

Zo všetkých krajín na svete, má Japonsko ako jedna z mála rozvinutých krajín rekordne nízku mieru korupcie. Štáty z nižšou mierou korupcie sú napríklad Dánsko a Fínsko. Najväčšia korupcia v štáte bola zaznamenaná tesne po Druhej svetovej vojne, kedy sa situácia začala vymykať kontrole a to až do podoby, kedy bolo zložité odlišiť verejných úradníkov a policajných zložiek od zločincov. Toto bolo zmenené v polovičke päťdesiatych rokov minulého storočia prijatím policajného zákona.⁵⁸

Policajné zložky sú v Japonsku vo všeobecnosti brané ako dôveryhodné

⁵⁵ PAOLI, L. (ed.) (2014). *The Oxford Handbook of Organized Crime*. New York, NY: Oxford University Press. ISBN: 9780199730445 s. 245.-246.

⁵⁶ ADELSTEIN, J. (2011). Even Japan's Infamous Mafia Groups Are Helping With The Relief Effort. *Business Insider*. [online]. [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/japan-yakuza-mafia-aid-earthquake-tsunami-rescue-efforts-2011-3>

⁵⁷ RANKIN, A. (2012). *21st-Century Yakuza: Recent Trends in Organized Crime in Japan*. *The Asia-Pacific Journal: Japan Focus*.

⁵⁸ HILL, P. B. E. (2006). *The Japanese Mafia: Yakuza, Law, and the State*. London, England: Oxford University press. ISBN: 9780199257522. S. 53.-54.

a spoľahlivé. Čas od času sa objavia prípady korupcie, ale tých je len minimálne množstvo a jedná sa prevažne o jednorazové udalosti, ktoré zahŕňujú malý počet osôb na nízkych pozíciách.⁵⁹

Dôležitým problémom v Japonsku je však situácia nazývaná politika *amakudari* (zostup z nebies). V zmysle *amakuradi* sa bývalí byrokratický pracovníci alebo vysoko postavený členovia policajných zložiek na dôchodku nechávajú zamestnať na vysokých miestach vo verejnom a súkromnom sektore. Do takéhoto nového zamestnania však prichádzajú ako zdroje vnútorných informácií z minulého zamestnania, kde majú kontakty, ktoré im poskytujú informácie o prebiehajúcich vyšetrovaniach a prípadoch. Toto môže značne poškodiť integritu daného úradu ako aj narušiť priebeh vyšetrovania a môže byť zneužitý k osobnému prospechu.

⁵⁹ OYAMADA, E. (2020). *Combating Police Corruption in japan: New Challenges Ahead?* Asian Education and Development Studies, Vol. 9 No. 2, S. 145-155. Dostupné z: <https://doi.org/10.1108/AEDS-05-2018-0102>

ZÁVER

Autorovi práce sa podarilo prostredníctvom analýzy mnohojazyčných odborných publikácií, internetových zdrojov a prameňov identifikovať jednotlivé faktory, ktorými organizovaný zločin vo východnej Ázii ovplyvňuje bezpečnosť štátu a jeho obyvateľov.

Historické súvislosti vzniku jednotlivých zločineckých organizácií jak v Japonsku tak v Číne poskytujú prehľad o pôvode a vzniku organizácii na území štátu, bez ktorého by nebolo možné objektívne odôvodniť ich pôsobenie v modernej dobe. Problematika legislatívnych opatrení voči organizovanému zločinu oboch štátov v plnej miere presahuje rozsah práce a jej analýza by si vyžadovala podrobnejšie zamerané práce na jednotlivé oblasti korupcie, násilných a nenásilných trestných činov, medzinárodného zločinu a sociologických problémov.

Z výsledkov práce je však dostatočne zrejmé, že úroveň organizovaného zločinu v oboch krajinách sa od svojho počiatku zvýšila v organizovanosti, medzinárodnom dosahu a vplyvu organizácii na jednotlivé organizačné funkcie štátu ako sú politická moc, ekonomické zázemie alebo samotná suverenita štátu. Z vyššie uvedeného textu taktiež vyplýva, že vzťah štátu a organizovaného zločinu je v sústavnej kolísavej rovnováhe, ktorej zmeny sa prejavujú v prístupe akcia a reakcia. Oba štáty majú za cieľ redukovať organizovaný zločin na svojom území, tento cieľ je však zložité splniť z dôvodu, že nárast organizovaného zločinu priamo podporuje iniciatívu pre prijímanie legislatívnych opatrení, ktoré slúžia k zlepšeniu podmienok v krajine.

Organizovaný zločin v Číne za posledných tri sto rokov prešiel značnou cestou. Prvotné nacionalistické hnutia v podobe organizácii *Banghui* zaznamenali čiastočný úspech v podpore revolučných aktivít smerovaných proti dynastia *Qing*. Vnútroštátne rozpory ako aj dopad Japonskej invázie počas druhej svetovej vojny spôsobili zmenu režimu, ktorý zásadne odmieta možnosť koexistencie s tajnými organizáciami. Z textu vyplýva, že séria proti-korupčných a proti-zločineckých kampaní, ktoré majú potlačiť rastúcu vlnu zločinu v krajine, sú na mnohých miestach úspešné a napomáhajú vládnucej komunistickej strane získať vplyv a väčšiu kontrolu v krajine. Časté protikorupčné inšpekcie sú dobrým spôsobom ako predísť potenciálnemu vytváraniu korupčných vzťahov zvyšovaním rizika odhalenia.

Čínsky prístup je však značne brzdený obchádzaním zákonných postupov

a inštitúcii. Klesajúci význam právnych inštitúcii v kampaniach bráni dlhodobému cieľu Číny nastoliť vládu zákona. Na vybudovanie vlády bez korupcie by kampane proti zločinu a korupcii mali postupne presunúť moc z politického mechanizmu určeného stranou na právny mechanizmus, ktorý sa opiera o právne inštitúcie. Problém poskytovania súkromnej ochrany v Číne je ďalší problém, ktorý sa zhoršuje neadekvátnym prístupom vládnucej komunistickej strany. Organizované zločinecké skupiny v Číne majú veľký záujem kupovať si ochranu od skorumpovaných policajných zložiek alebo vysokopostavených politikov, čo potláča efektivitu proti zločineckým kampaniam. Za použitia kombinácie kultúrneho systému *guanxi* a najímania prostredníkov, ktorý sprostredkujú komunikáciu medzi skorumpovanými príslušníkmi polície a vlády sa dokážu zločinecké skupiny efektívne vyhýbať policajnému stíhaniu.

Vzťah Japonska a organizovaného zločinu je bezpochyby svetovým unikátom, ktorému nie je podobná žiadna iná krajina. Vylepšovanie verejného vnímania prostredníctvom popularizácie príbehov o počiatkoch Yakuzy ako sú legendy *machiyako* dosiahla organizácia unikátne postavenie v krajine a medzi občanmi. Situácia po Druhej svetovej vojne kedy bol úspech krajiny na pokraji kolapsu z veľkej časti v rukách zločineckých skupín poskytujúcich ochranu a základné životné potreby pre širokú verejnosť môže byť braná ako počiatok moderného vnímania Yakuzy. Obdobie od konca vojny až po nedávnu súčasnosť bolo charakterizované vládou, ktorej úzka spojitosť s Yakuzou vytvárala perfektné prostredie pre rýchly a stabilný rast organizovaného zločinu v krajine.

Legálna stránka Yakuzy v podobe verejných podnikov predstavuje v kombinácii s reputáciou a dosahom organizácie značnú hrozbu pre štátnu ekonomiku a verejnú bezpečnosť v krajine. Z pohľadu obyvateľov štátu je organizácia braná ako relatívne neškodná pre verejné blaho. To je spôsobené tým, že zločinecká aktivita Yakuzy je v mnohých prípadoch limitovaná na skrytú formu nenásilného trestného činu ako je nabádanie, úplatky alebo korupcia. Prijímať legislatívne opatrenia voči organizácii, ktorá sa snaží vyhnúť tvrdému typu zločineckej aktivity a existuje za pomoci reputácie je v tomto prípade značne komplikované. Na jednu stranu je povinnosťou štátu prijímať opatrenia, ktorými by bolo možné redukovať vyškerí zločin v krajine. Na stranu druhú je však menší zločin v podobe pouličných zločincov a násilníkov regulovaný práve veľkou organizovanou zločineckou skupinou.

Nie je však možné Yakuza brať ako organizáciu, ktorá koná čisto dobré skutky. Netreba zabúdať, že veľké množstvo príjmu z trestnej činnosti tejto organizácie pochádza práve z drogovej trestnej činnosti, ktorej sa Yakuza venuje už mnoho rokov. Drogový zločin je však len jeden z mnohých a za zmienku stoja aj finančné podvody, úplaty, vyhrážanie sa alebo poskytovanie ochrany a výpalné.

Anti-Yakuza opatrenia, ktoré boli v posledných rokoch implementované, bezpochyby prispeli k zlepšeniu situácie v krajine. Tieto opatrenia je však nutné udržiavať aktuálne. Organizovaný zločin je mechanizmus, ktorého súčasťou sa neustále menia a je preto nutné byť schopný prispôbiť sa meniacej sa situácii. Otvorenosť krajín a globalizácia otvára možnosti pre organizácie ako je Yakuza, aby rozšírili svoje pôsobenie za hranice krajiny a ovplyvnili tak aj bezpečnosť iných krajín. Toto predstavuje riziko nielen pre Ázijskú sféru medzinárodných vzťahov ale aj pre celý svet.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých zahraničních zdrojů

ALBANESE, Jay S. (2014). *Organized Crime, Seventh Edition: From the Mob to Transnational Organized Crime*. Anderson. ISBN. 9780323296069

ALLUM, F. a Siebert, R. (2004). *Organized Crime and the Challenge to Democracy*. London, England: Routledge. ISBN: 9780415467278

BARADEL, M. (2020). *The Puzzle of Yakuza's Longevity: the Endurance of the Yakuza and its Implications for Theories of Organized Criminality*. Phd thesis, Birkbeck, University of London.

DAVIES, Roger J.; Ikeno, Osamu. (2002). *The Japanese Mind: Understanding Contemporary Japanese Culture*. Tuttle Publishing ISBN: 9780804832953

DEAN, M. (2002). *Japanese Legal System: Text, Cases and Materials*. London: Routledge-Cavendish. ISBN: 9781859416730

HILL, P. B. E. (2006). *The Japanese Mafia: Yakuza, Law, and the State*. London, England: Oxford University press. ISBN: 9780199257522.

KAPLAN, D. E. a Dubro, A. (2003). *Yakuza: Japan's Criminal Underworld*. 2nd ed. Berkeley, CA: University of California Press. ISBN: 9780520274907

MURRAY, Dian H.; Baoqi, Qin. (1994). *The Origins of the Triads: The Chinese Triads in Legend and History*. Stanford University Press. 9780804766104

COLLECTIVE OF AUTHORS. National Institute Of Justice. (2014). *Asian Transnational Organized Crime and Its Impact on the United States*. CreateSpace Independent Publishing Platform. ISBN:9781502815910

PAOLI, L. (ed.) (2014). *The Oxford Handbook of Organized Crime*. New York, NY: Oxford University Press. ISBN: 9780199730445

SCHLOENHARDT, A. (2010). *Palermo in the Pacific: Organised Crime Offences in the Asia Pacific Region*. Dordrecht, Netherlands: Martinus Nijhoff. ISBN: 9789004180451.

SINIAWER, E. M. (2008). *Ruffians, Yakuza, Nationalists: The Violent Politics of Modern Japan, 1860-1960*. Ithaca, NY: Cornell University Press. ISBN: 9780801456824.

WANG, Peng (2017). *The Chinese Mafia: Organized Crime, Corruption, and Extra-Legal Protection (Clarendon Studies in Criminology)*. Oxford University Press. ISBN: 9780198758402

Seznam použitých internetových zdrojů

Policie České republiky. *Co je organizovaný zločin*. © 2023 [online]. [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>

ADELSTEIN, J. (2011). *Even Japan's Infamous Mafia Groups Are Helping With The Relief Effort*. Business Insider. © 2023 [online]. [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/japan-yakuza-mafia-aid-earthquake-tsunami-rescue-efforts-2011-3>

Katalog Životních situací. *Úmluva OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (UNTOC)*. © 2017 [online]. Dostupné z: <https://justice.cz/web/msp/organizace-spojenych-narodu?clanek=umluva-osn-proti-nadnarodnimu-organizovanemu-zlocinu-untoc->

ASIALINK BUSINESS *Understanding the Concept of Guanxi*. © 2023 [online]. [cit. 2023-02-21]. Dostupné z: <https://asialinkbusiness.com.au/china/conducting-business-in-china/understanding-the-concept-of-guanxi>

TIME. *How Methamphetamine Became a key Part of Nazi Military Strategy*. © 2023 [online]. [cit. 2023-02-21]. Dostupné z: <https://time.com/5752114/nazi-military-drugs/>.

Seznam použitých zahraničních odborných článků a studií

RANKIN, A. (2012). *21st-Century Yakuza: Recent Trends in Organized Crime in Japan*. The Asia-Pacific Journal: Japan Focus.

OYAMADA, E. (2020). *Combating Police Corruption in Japan: New Challenges Ahead?* Asian Education and Development Studies, Vol. 9 No. 2, S. 145-156. Dostupné z: <https://doi.org/10.1108/AEDS-05-2018-0102>

SEZNAM ZKRATEK

LDP – Liberálna Demokratická Strana

UNTOC – United Nations convention against Transnational Crime

OSN – Organizácia Spojených Národov

CCDI – Centrálna inšpekčná inštitúcia

SEZNAM PŘÍLOH

Príloha A. Slovník Čínských znakov.

<u>Latinský názov</u>	<u>preklad</u>	<u>Čínsky znak</u>
Tiandihui	Spoločenstvo nebies a zeme	天地會
Banghui	Tajná spoločnosť	帮会
Hui	spoločenstvo	给他
Gelaohui	Spoločenstvo starších bratov	阁老会
Qingbang	Zelený Gang	庆邦
Míng	Dynastia vlády Míng	明
Mengqing	Cisár dynastie Qing	梦清
Shandong	Oblasť	山东
Yangtze	Žltá rieka	长江
Xiang	Označenie pre Čínu	翔
Jiaqing	Cisár dynastie Qing	嘉庆
Wo Shing Wo	Zločinecká organizácia	和盛和
Sun Yee On	Zločinecká organizácia	孙以安
Jiaotou	Označenie pre druh organizácie	交头
Qing	Čínska dynastia	清
Guanxi	Kultúrny smer	关西
Yanda	Tvrдый úder, označenie kampane	燕达
E'Shili	Temné sily	鄂世礼

Príloha B. Slovník Japonských Znakov

<u>Latinský názov</u>	<u>preklad</u>	<u>znak</u>
Yakuza	Zločinecká organizácia	ヤクザ
Bōryokudan	Označenie pre Yakuza	暴力団
HanaFuda	Kartová hra	花札
Oyabun	Otec	親分
Kobun	Syn	好文
Sengoku Jidai	Obdobie bojujúcich štátov	戦国
Tokugawa	Vládnuca rodina v Japonsku	徳川
Ronin	Samuraj bez pána	ローニン
Samurai	Sociálna vrstva v Japonsku	武士
Bakuto	Pocestný podvodníci	バクト
Tekyia	Podomový predajcovia	テキア
Sakoku	Obdobie uzavretia Japonska	さこく
Meiji	Politické obdobie v Japonsku	明治
Nihon	Japonsko	日本
Kakuseizai	Označenie pre Amfetamin	覚醒剤
Zaibatsu	Typ obchodnej spoločnosti	財閥
Horitsu	Zákon	法律
Tsunami	Vlna spôsobená zemetrasením	津波

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Boris Rozsnyó

Obor: Mezinárodní vztahy a diplomacie

Forma studia: prezenční

Název práce: Organizovaný zločin vo východnej Ázii a jeho dopad na bezpečnosť štátu

Rok: 2022/2023

Počet stran textu bez příloh: 37

Celkový počet stran příloh: 3

Počet titulů českých použitých zdrojů: 1

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 13

Počet internetových zdrojů: 5

Počet odborných dokumentov: 2